

Vejledning om at fastsætte årsløn

1. Indledning og lovgrundlag	2
1.1. Begrebet årsløn.....	3
1.2. Lovgrundlag	3
1.3. Arbejdsfortjeneste	4
1.3.1. Hvad indgår i arbejdsfortjenesten.....	4
1.3.2. Hvad indgår ikke i arbejdsfortjeneste	7
1.4. Normalårsløn.....	8
1.5. Maksimalårsløn	8
1.6. Opregulering og nedregulering	8
1.6.1. Opregulering.....	8
1.6.2. Nedregulering.....	9
1.7. Afrunding.....	10
2. Fastsættelse af årsløn på baggrund af hovedreglen.....	10
2.1. Hovedreglen generelt.....	10
2.2. Beregning på baggrund af skatteoplysninger eller lønsedler.....	11
2.2.1. Skatteoplysningerne.....	11
2.2.1.1. Nærmere beskrivelse af R75	11
2.2.1.2. Nærmere beskrivelse af S61	16
2.2.2. Nærmere beskrivelse af lønsedler.....	18
2.2.3. ATP.....	23
Vi kan fremskaffe.....	23
2.2.1.3. Indtjeningsevnen har været påvirket af sygdom i året før arbejdsskaden.....	25
2.2.1.4. Indtjeningsevnen har været påvirket af sygdom i skadeåret	26
3. Fastsættelse af årsløn i særlige tilfælde.....	28
3.1. Særligt om erhvervssygdomme.....	28
3.2. Ansat under 1 år på skadetidspunktet.....	30
3.2.1. Varig ansættelse.....	30
3.2.2. Midlertidig ansættelse.....	31
3.2.3. Forventning om væsentlig indtægtsstigning	32
3.3. Arbejdsløshed.....	32
3.3.1. Forbigående arbejdsløshed.....	32
3.3.2. Tilbagevendende arbejdsløshed	32
3.3.3. Orlov og lignende	33
3.4. Tidsbegrænset erhverv og ekstraordinært høj indtægt	33

3.5. Personer uden for normalt erhverv	33
3.5.1. Tilskadekomne under uddannelse	34
3.5.2. Unge under 18 år	35
3.5.2.1. Unge på 13 år eller derunder	36
3.5.3. Personer uden fast tilknytning til arbejdsmarkedet	36
3.5.4. Professionelle sportsfolk og andre med tidlig pensionsalder	36
3.5.5. Personer kommet til skade i fleksjob	37
3.5.6. Personer kommet til skade i et job, hvortil der er knyttet en § 56-aftale (tidligere § 28 aftale)	38
3.5.7. Tilskadekomne er i job, men har en handicaphjælper	38
3.5.8. Pensionister og efterlønsmodtagere	39
3.5.9. Personer uden egentligt erhverv	39
3.5.10. Ansatte ved familiemedlemmer	39
Hvis en	39
3.5.11. Indsatte og personer med døgnophold	40
3.5.12. Søfolk	41
3.5.13. Værnepligtige og hjemmeværnsfolk	42
3.6. Selvstændige erhvervsdrivende og fiskere	43
3.6.1. Selvstændige erhvervsdrivende	43
3.6.2. Selvstændige fiskere	44
3.6.3. Ansatte fiskere	45
3.6.4. Partsfiskere	45
3.7. Hjemmetillæg ved deltidsarbejde Værdien af arbejdet i hjemmet kan vi lægge til den almindelige indtægt for erhvervsarbejde for personer,	45
3.8. Familieplejevederlag	46

1. Indledning og lovgrundlag

Arbejdsskadestyrelsen har skrevet denne vejledning om at fastsætte årsløn på baggrund af praksis i Arbejdsskadestyrelsen og Ankestyrelsen.

Vejledningen henvender sig først og fremmest til medarbejdere i Arbejdsskadestyrelsen, men vi har forsøgt at skrive den, så fagforeninger, forsikringsselskaber og andre også kan bruge den.

Forholdene i den enkelte sag kan føre til en anden vurdering end beskrevet i denne vejledning, fordi der netop er tale om en vejledning.

Vejledningens indhold:

Kapitel 1 indeholder definitionen af årslønsbegrebet og andre anvendte begreber, lovregler og en ikke udtømmende opregning af, hvad der indgår i arbejdsfortjenesten.

Kapitel 2 beskriver, hvordan vi fastsætter årsløn på baggrund af lovens hovedregel.

Kapitel 3 beskriver, hvordan vi fastsætter årsløn i situationer, hvor hovedreglen ikke gælder – det vil sige, hvor vi fastsætter årslønnen efter et skøn.

I denne vejledning henviser vi til forskellige tekniske vejledninger og forskellige satser. Du kan finde disse på Arbejdsskadestyrelsens hjemmeside: www.ask.dk.

Arbejdsskadestyrelsen

Ingrid Parsby

/Frank Bøgh Wendelbo-Madsen

1.1. Begrebet årsløn

Årslønnen bruger Arbejdsskadestyrelsen til at beregne erstatning for tab af erhvervsevne og erstatning for tab af forsørger.

Årsløn definerer Arbejdsskadestyrelsen som tilskadekomnes samlede arbejdsfortjeneste i året før, at arbejdsskaden indtræder (lov om arbejdsskadesikring § 24).

Som udgangspunkt bruger vi tilskadekomnes indtjening i 12 måneder forud for skaden.

Vi beregner årslønnen ud fra totalindkomstprincippet. Det vil sige, at alle tilskadekomnes indtægter fra arbejde skal medregnes.

Vi kan beregne årslønnen ud fra lønoplysninger fra skatteopgørelser, lønsedler, lønstatistikker, regnskaber, tilskadekomne selv og arbejdsgiver.

I særlige og meget sjældne tilfælde kan det være nødvendigt at fastsætte to årslønninger. Det kan for eksempel være for meget unge mennesker og for personer, der i en specifik periode har en meget høj årsløn (professionelle sportsfolk) eller en meget lav årsløn (uddannelsessøgende).

1.2. Lovgrundlag

Lov om arbejdsskadesikring § 24 (§ 41 i lov om sikring mod følger af arbejdsskade (1992-loven)) regulerer, hvordan Arbejdsskadestyrelsen skal fastsætte årsløn. Årslønnen bruger vi til at beregne erstatning for tab af erhvervsevne og erstatning for tab af forsørger.

Henvisningerne i denne vejledning er alene til bestemmelser i den lov om arbejdsskadesikring, der trådte i kraft 1. januar 2004. De generelle retningslinier for at fastsætte årsløn efter arbejdsskadeforsikringsloven før 1. januar 2004 er imidlertid de samme.

Lovbestemmelsen er suppleret af satsbekendtgørelsen og teknisk vejledning om fastsættelse af årsløn, som fornys hvert år. Disse kan du finde på Arbejdsskadestyrelsens hjemmeside www.ask.dk.

Den tekniske vejledning om at fastsætte årsløn bruger Arbejdsskadestyrelsen til at beregne årsløn, når den tilskadekomne er under 18 år eller under uddannelse, og hvor det ikke er muligt at fastsætte en forventet indkomst, eller hvis særlige ansættelsesforhold gør sig gældende, for eksempel ved beregning af årsløn for søfolk (DIS-løn). Vejledningen indeholder også en regulering af tillæg for hjemmearbejde og årsløn for personer uden egentligt erhverv. Satsbekendtgørelsen regulerer satser for kost og logi, som personer, der opholder sig hos deres arbejdsgiver, kan få.

Teknisk vejledning om fastsættelse af årsløn regulerer blandt andet, hvor højt årslønnen maksimalt kan sættes i skadesåret (maksimalårslønnen), og beløbene omkring fiskerårsløn og ungdomsårsløn.

Lov om erstatning til tilskadekomne værnepligtige m.fl. og lov om erstatning for vaccinationskader henviser til reglerne i arbejdsskadesikringsloven vedrørende fastsættelse af årsløn. Fastsættelsen af årslønnen for personer optaget i døgnophold reguleres i Socialministeriets bekendtgørelse nr. 158 af 4. marts 1998.

1.3. Arbejdsfortjeneste

Årslønnen skal afspejle den tilskadekomnes reelle indtjeningssevne på tidspunktet, hvor arbejdsskaden indtræder. Arbejdsfri indtægter som renter, private pensioner, aktieudbytte, indtægter ved udlejning af ejendomme og lignende indgår derfor ikke i årslønnen.

Det er uden betydning, om arbejdsfortjenesten stammer fra en eller flere arbejdsgivere, fra bierhverv uden for den normale arbejdstid eller fra overskud fra selvstændig virksomhed.

1.3.1. Hvad indgår i arbejdsfortjenesten

- Samlede lønindtægter

Det vil sige alle indtægter fra arbejde. Dette gælder både indtægter fra hoved- og bierhverv, søgne- og helligdagstillæg, overarbejdsbetaling, individuelle tillæg og rådighedstillæg (totalindkomstprincippet).

- Indtægter, som erstatter løn

Det kan for eksempel være arbejdsløsheds- eller sygedagpenge og kontanthjælp.

- Feriepenge

Som lønmodtager kan man enten være ansat med løn under ferie eller med feriepenge. Hvis man får feriepenge, indbetaler arbejdsgiveren løbende feriepenge, som lønmodtageren kan hæve, når han holder ferie. Hvis lønmodtageren får løn under ferie, får han, når ferieåret begynder (1. maj), udbetalt en feriegodtgørelse på cirka 1,5 procent. Denne feriegodtgørelse indgår også i arbejdsfortjenesten. Det samme gør sig gældende med feriepenge.

- Pensionsbidrag (arbejdsgiveradministreret pensionsordning)

Flere og flere lønmodtagere er omfattet af en arbejdsmarkedspension. Arbejdsgiver og/eller arbejdstager indbetaler bidrag til eksempelvis en kapitalpension eller til en pensionsordning med løbende udbetaling.

- Arbejdsmarkedets Tillægspension (ATP-bidrag)

Arbejdsmarkedets tillægspension (ATP) er en obligatorisk lovpligtig pensionsordning for alle lønmodtagere. Ordningen bliver finansieret af bidrag fra lønmodtagere og arbejdsgivere. Ordningen har eksisteret siden 1964, og der findes derfor kun ATP-indbetalinger fra det år og fremefter.

På www.atp.dk findes oplysninger om satser med videre.

- Arbejdsmarkedsbidrag

Arbejdsmarkedsbidraget er indeholdt i bruttolønnen, både i oplysningerne fra skatteforvaltningen og i lønsedler. Arbejdsmarkedsbidraget skal derfor ikke lægges oven i årslønnen. En undtagelse er dog året 1994, hvor arbejdsmarkedsbidraget blev opgjort separat. Arbejdsmarkedsbidraget skal derfor lægges til arbejdsfortjenesten i året 1994.

Arbejdsmarkedsbidraget finansierer arbejdsløsheds- og sygedagpenge samt udgifter til aktivering og uddannelse. Bidraget i 2007 er på 8 procent af bruttolønnen. Der skal ikke betales bidrag af sociale ydelser, overførselsindkomster, pensioner, kapitalindkomster og andet.

- Midlertidig pensionsordning

I 1998 blev der indført en midlertidig pensionsordning på 1 procent. Bidraget blev oftest opgjort separat i skatteforvaltningen. Bidraget for 1998 skal derfor lægges til arbejdsfortjenesten, hvis bidraget ikke er indeholdt i skatteoplysningerne. Bidraget er altid indeholdt i lønsedler.

- Særlig pensionsordning

I 1999 blev den midlertidige pensionsordning omdøbt til den særlige pensionsordning. Bidraget er fra 1999 og frem indeholdt i A-indkomsten og skal derfor ikke lægges til arbejdsfortjenesten.

På www.atp.dk finder du flere oplysninger om pensionsordningen.

- Tjenestemandspension

Tjenestemandspensioner adskiller sig fra de fleste arbejdsmarkedspensioner. Tjenestemanden indbetaler ikke månedlige bidrag, men optjener tjenestemandspension. Tidligere ”hensatte” arbejdsgiveren pensionsbidrag på 12 procent, senere 15 procent. I dag hensætter arbejdsgiver ikke en bestemt procent. Størrelsen afhænger af ansættelsesstedet. Pensionsbidraget fremgår ikke af lønsedler eller skatteoplysninger. Det er fordi, pensionens størrelse først bliver udregnet på det tidspunkt, hvor pensionen kommer til udbetaling. Pensionsmyndigheden for det pågældende arbejdssted kan hjælpe med oplysninger om pensionsbidragets størrelse.

Vær opmærksom på, at nogle tjenestemænd i deres overenskomst har forhandlet sig frem til en ekstra pensionsordning. Det skyldes blandt andet, at tjenestemænd optjener tjenestemandspension af grundløn, men ikke af eventuelle tillæg. Disse ekstra pensionsordninger vil fremgå af både lønsedler og skatteoplysninger og skal på normal vis indgå i beregningen af årsløn.

- Hjemmetillæg ved deltidsarbejde

Et beløb for værdien af arbejdet i hjemmet kan lægges til indtægten fra erhvervsarbejde for personer, der arbejder på nedsat tid for at varetage opgaver i hjemmet, se afsnit 3.7.

- Vederlag for familiepleje

Vederlaget gives som løn for arbejde, og det skal derfor medtages som en del af arbejdsfortjenesten. Se afsnit 3.8. om størrelsen af det vederlag, der skal medtages, når årslønnen skal beregnes.

- Naturalydelse

Arbejdsfortjeneste kan være andet end penge og bidrag til pensionsordninger, og en arbejdsfortjeneste kan sammensættes på mange måder. Aflønningen kan også være naturalydelse eller andet, afhængigt af løn aftalen mellem arbejdsgiver og lønmodtager.

Naturalydelse er for eksempel:

- Kost og logi

Hvis en tilskadekommen er ansat med fri kost og/eller logi, skal værdien lægges til arbejdsfortjenesten (lovens § 24, stk. 2). Hvis værdien er fastsat af arbejdsgiveren, er det denne værdi, som skal lægges til årslønnen. Er værdien ikke gjort op, anvender vi den værdi, der er fastsat i satsbekendtgørelsen, se afsnit 1.2.

- Værdien af fri bil

Værdi af fri bil repræsenterer en økonomisk gevinst og indgår derfor i arbejdsfortjenesten. Værdien opgøres efter særlige regler til brug for skattevæsenet og vil fremgå af lønsedlen og R75.

- Værdien af fri telefon (modsat telefongodtgørelse, se afsnittet herom)

Værdien af fri telefon repræsenterer en økonomisk gevinst for lønmodtageren og indgår derfor i arbejdsfortjenesten. Værdien vil fremgå af lønsedler og skatteoplysninger.

1.3.2. Hvad indgår ikke i arbejdsfortjeneste

- Renter, private pensioner og lignende

Renter, private pensioner og lignende skal ikke regnes med som arbejdsfortjeneste.

- Fratrædelsesgodtgørelse

Fratrædelsesgodtgørelse udbetales ofte som et engangsbeløb i forbindelse med fratrædelse og dermed overgang til andet arbejde eller pension/efterløn. Visse ansatte optjener i henhold til funktionærloven ret til fratrædelsesgodtgørelse gennem deres ansættelse i et bestemt antal år. Beløbet kan ikke betragtes som løn, fordi det ikke afspejler tilskadekomnes indtjeningsevne, men blot er en ekstraordinær udbetaling. Beløbet indgår derfor ikke i årslønnen, når den skal fastsættes.

- Rådighedsløn

Rådighedsløn udbetales til tjenestemænd, der ophører med deres beskæftigelse som tjenestemænd, oftest fordi de bliver afskediget. Tjenestemænd får i disse situationer udbetalt et rådighedsbeløb (ventepenge) i en periode på 3 år. Rådighedsbeløbet gives uden nogen modydelse i form af arbejde og indgår derfor ikke i årslønnen.

- Time- og dagpenge

Time- og dagpenge udbetales til medarbejdere efter særlige regler. Beløbet skal dække udgifter i forbindelse med for eksempel kurser, der strækker sig ud over arbejdstiden, tjenesterejser og lignende. Udgifterne følger arbejdet og ophører, hvis arbejdet ikke længere udføres. Der er ikke tale om en arbejdsfortjeneste, fordi beløbet dækker udgifter ved arbejde. Beløbet indgår derfor ikke i årslønnen.

- Kørselsgodtgørelse

Kørselsgodtgørelse gives for en faktisk udgift i forbindelse med arbejdet. Godtgørelsen indgår derfor ikke i arbejdsfortjenesten. Det samme gælder **rejse- og befodringsgodtgørelse**.

- Beklædningsgodtgørelse

Beklædningsgodtgørelse får lønmodtageren for det ekstraordinære slid, der er på tøjet på grund af arbejdet. Udgiften er betinget af arbejdet og bortfalder, hvis arbejdet ophører. Godtgørelsen indgår

derfor ikke i arbejdsfortjenesten.

- Telefongodtgørelse (modsat fri telefon, se afsnittet herom)

Telefongodtgørelse gives for en faktisk udgift i forbindelse med arbejdet. Udgiften bortfalder, når arbejdet ophører. Godtgørelsen medtages derfor ikke i arbejdsfortjenesten.

- Indtægter ved udlejning af ejendomme

Indtægter ved udlejning af ejendomme er som udgangspunkt en passiv pengeanbringelse og indgår derfor ikke, når årslønnen skal fastsættes.

1.4. Normalårsløn

Normalårslønnen er udtryk for gennemsnitslønnen for arbejdere i hele landet. Normalårslønnen bruger vi kun, hvis det ikke er muligt at fastsætte årslønnen på anden retvisende måde.

Teknisk vejledning om fastsættelse af årsløn beskriver, hvordan normalårslønnen skal reguleres. Normalårslønnen udgør 290.000 kroner for skader indtruffet i 2007, se afsnit 1.2.

1.5. Maksimalårsløn

Arbejdsskadestyrelsen kan efter lovens § 24, stk. 3 ikke sætte årslønnen højere end til et bestemt beløb, som reguleres hvert år. For skader indtruffet i 2007 udgør maksimalårslønnen 407.000 kroner. Se Teknisk vejledning om regulering af beløb og ydelser og afsnit 1.2. i denne vejledning.

1.6. Opregulering og nedregulering

1.6.1. Opregulering

Hvis oplysningerne om indtægter i året forud for skaden ikke giver et retvisende billede af tilskadekomnes indtjeningssevne, kan det blive nødvendigt at fastsætte en årsløn på baggrund af tidligere årsindtægter og så opregulere den. Dette kan for eksempel ske i erhvervssygdomsager eller hvis arbejdsskaden har påvirket indtjeningen i året, hvor skaden er sket.

Når vi opregulerer fra en periode, der ligger længere tilbage end året før skaden, opregulerer vi til anmeldeåret/skadeåret.

Vi opregulerer årslønnen til året forud for anmeldeåret, når en anmeldelse af en erhvervssygdoms sag sker før den 1. juli.

Hvis vi fastsætter årslønnen på grundlag af et gennemsnit af lønnen i en periode på 3 år, sker opreguleringen fra det midterste år.

Vi opregulerer ved at dividere maksimalårslønnen i det år, der skal opreguleres til, med den maksimale årsløn i det år, der skal opreguleres fra:

Maksimalårsløn for det år, der skal opreguleres til
_____ X årslønnen
Maksimalårsløn for det år, der skal opreguleres fra

Eksempel 1

Tilskadekomne tjente 230.000 kroner i 2001. Vi skal have opreguleret indkomsten til 2006-niveau:

$\frac{396.000 \text{ kroner}}{345.000 \text{ kroner}} \times 230.000 \text{ kroner} = 264.000 \text{ kroner}$

Eksempel 2

Tilskadekomne anmelder en erhvervssygdom den 1. august 2005. Erhvervssygdommen debuterede i 2003, og siden da har tilskadekomnes indtægt været påvirket af mange sygeperioder. Inden erhvervssygdommens debut havde tilskadekomne en svingende indtægt. I 2000 tjente tilskadekomne 180.000 kroner, i 2001 230.000 kroner og i 2002 175.000 kroner.

Årslønnen fastsættes som et gennemsnit af indtægten i 2000-2002, svarende til 195.000 kroner. Dette beløb skal opreguleres til anmeldeåret (2005), idet sygdommen er anmeldt efter 1. juli.

$\frac{387.000 \text{ kroner}}{345.000 \text{ kroner (det midterste år)}} \times 195.000 \text{ kroner} = 219.000 \text{ kroner}$

1.6.2. Nedregulering

Giver indtægtsoplysningerne i året forud for skaden ikke et retvisende billede af tilskadekomnes indtjeningssevne, kan det blive nødvendigt at fastsætte en årsløn, der er nedreguleret på baggrund af oplysninger om senere års indtjeningsmuligheder. Det sker i mere sjældne tilfælde, hvor vi eksempelvis ikke har oplysninger om indtjeningsniveau på skadestidspunktet, men ved, hvad den tilskadekomne ville have tjent i dag, hvis skaden ikke var sket.

Vi nedregulerer ved at dividere maksimalårsløn i det år, der skal nedreguleres fra, med den maksimale årsløn i det år, der skal nedreguleres til:

Maksimal årsløn for det år, der skal opreguleres fra X årsløn

Maksimal årsløn for det år, der skal opreguleres til

Det kan være relevant at nedregulere i den situation, hvor tilskadekomne var i lære som for eksempel tømrer, og hvor vi kun har oplysninger om, hvad lønnen er i dag som udlært inden for faget. Så vil det være en mulighed at regulere oplysningerne om lønnen i dag ned til tidspunktet for skaden.

Eksempel 3

Tilskadekomne tjente 240.000 kroner i 2004. Vi skal have nedreguleret indkomsten til 2002-niveau:

$$\frac{355.000 \text{ kroner}}{379.000 \text{ kroner}} \times 240.000 \text{ kroner} = 225.000 \text{ kroner}$$

1.7. Afrunding

Årslønnen skal være delelig med 1.000 kroner. Hvis skaden er sket før 1993, afrunder vi årslønnen til et beløb, der kan deles med 500 kroner.

2. Fastsættelse af årsløn på baggrund af hovedreglen

2.1. Hovedreglen generelt

Efter lovens § 24, stk. 1., 1. pkt. (§ 41, stk. 1, 1. punktum i 1992-loven) fastsætter Arbejdsskadestyrelsen årslønnen ud fra tilskadekomnes samlede arbejdsfortjeneste i året før arbejdsskaden. Vi tager udgangspunkt i de seneste 12 måneders arbejdsfortjeneste før ulykken eller før datoen, hvor erhvervssygdommen blev anmeldt.

Årslønnen skal afspejle den tilskadekomnes reelle indtjeningsevne i året før arbejdsskaden. Det er en forudsætning for at anvende lovens hovedregel, at de 12 måneders løn før arbejdsskaden giver et retvisende billede af den tilskadekomnes indtjeningsevne. Når vi bruger lovens hovedregel, vil der oftest være tale om en tilskadekomne, der har haft det samme arbejde til en fast løn i mere end 1 år.

Når vi beregner årslønnen, indgår der oplysninger om arbejdsfortjeneste og ATP- og pensionsbidrag.

I afsnit 1.3.1. er nærmere beskrevet, hvad der indgår i arbejdsfortjenesten.

Årslønnen kan vi fastsætte på baggrund af skatteoplysninger, lønsedler og oplysninger fra tilskadekomne, fuldmagtshaver og arbejdsgiver.

Arbejdsskadestyrelsen beregner årslønnen i hele måneder. Hvis skaden er sket før den 16. i en måned, regner vi ikke skademåned med. Vi tager i stedet den forrige måned med i beregningen og de 11 måneder før denne. Sker skaden den 16. eller senere i en måned, regner vi skademåned med sammen med de 11 måneder før denne.

Eksempel 4

Hvis skaden er sket den 3. april 2005, vil vi fastsætte årslønnen på grundlag af indtægten i januar, februar og marts 2005, sammenlagt med indtægten i april, maj, juni, juli, august, september, oktober, november og december 2004.

Eksempel 5

Hvis skaden er sket den 16. april 2005, vil vi fastsætte årslønnen på grundlag af indtægten i januar, februar, marts og april 2005, sammenlagt med indtægten i maj, juni, juli, august, september, oktober, november og december 2004.

2.2. Beregning på baggrund af skatteoplysninger eller lønsedler

Det er ofte mest hensigtsmæssigt at anvende skatteoplysninger til at fastsætte årslønnen, hvis disse ikke er påvirket af sygdomsperioder eller arbejdsløshed. Nyere skatteoplysninger indeholder alle oplysninger om løn, inklusive feriepenge, arbejdsgiveradministrerede pensionsordninger, ATP-bidrag og lignende.

2.2.1. Skatteoplysningerne

De oplysninger, vi trækker fra skattevæsenet, hedder R75 eller S61. R75 kan vi trække 3 år tilbage.

R75 er mest anvendelig, fordi den i modsætning til S61 indeholder oplysninger om ATP- og pensionsbidrag.

I både R75 og S61 indgår det indbetalte arbejdsmarkedsbidrag i den bidragspligtige A- indkomst. Dette gælder fra året 1995 og fremefter. For året 1994 skal vi lægge arbejdsmarkedsbidraget til A- indkomsten. Dette sker ved at dividere lønindkomsten med 95 og gange med 100.

2.2.1.1. Nærmere beskrivelse af R75

I R75 er det oplyst, hvilke arbejdsgivere tilskadekomne har været ansat hos, og om tilskadekomne har været ansat hos den enkelte arbejdsgiver hele året eller kun en del af året.

Lønindtægten er anført som bidragspligtig A-indkomst under arbejdsgiveren/arbejdsgiverne.

ATP-bidrag skal lægges til den bidragspligtige A-indkomst. Alle ATP-bidrag, der er anført under den relevante arbejdsgiver, skal tages med, når vi fastsætter årslønnen. Det samme gælder

pensionsbidrag. Disse fremgår af R75 under punktet ”Arbejdsgiverordninger samt supplerende engangsydelse”. Alle de beløb, der er opregnet under dette punkt, skal vi tage med i årslønnen. De oplyste ATP- og pensionsbidrag indeholder både arbejdsgivers og arbejdstagers indbetalinger til ordningerne.

Arbejdsmarkedsbidrag er trukket fra i de oplyste pensionsbidrag. Arbejdsmarkedsbidraget er en del af arbejdsfortjenesten, og vi skal derfor lægge det til de oplyste pensionsbidrag. Dette sker ved at dividere lønindkomster med (92X100).

Tip: Tjenestemænds pensionsbidrag fremgår ikke af R75.

Bemærk, at beløbet under ”A-indk.kont.” øverst på R75 ikke kun indeholder lønindtægter, men også kan indeholde andre ydelser, for eksempel ydelser fra arbejdsløshedskasse eller fra det offentlige eller løbende ydelser fra forsikrings- eller pensionsselskaber. I disse tilfælde skal vi overveje, om skatteoplysningerne overhovedet kan bruges til at fastsætte årslønnen.

Under den/de relevante arbejdsgiver(e) vil det være anført, hvor længe den tilskadekomne har været ansat. Hvis tilskadekomne har haft en sygeperiode, hvor den pågældende har modtaget sygedagpenge, fordi arbejdsgiver ikke yder fuld løn under sygdom, vil det typisk fremgå af R75, at den pågældende har været ansat hele året. Det skyldes, at tilskadekomne fortsat er ansat hos arbejdsgiveren, selvom vedkommende ikke modtager fuld løn i en kortere periode. Vi skal i disse tilfælde være opmærksomme på, at den opgivne lønindtægt derfor muligvis ikke er udtryk for tilskadekomnes reelle indtjeningsevne i hele ansættelsesperioden. Se også afsnit 2.2.1.3.

Eksempel på en oplysningsseddel R75 - 1

----- TOLD * SKAT -----

Side 1

R 75 KONTROL- OG UDSØGNINGSBLANKET 2002

Pnr. Chkpnr. 161045-0000 Sk.pl Samsk 1 F.regn L.art S.grp 81

Uheldige Ulla
Skadevej 13
7000 Fredericia

A-indk.kont.	B-indk.kont.	A-skat S74	Arbm.b. S74	Sær1.pens.b.S74
260.000	840	95.000	22.000	3.100

***** (RUDS) UDSØGT FOR FØLGENDE KRITERIER ***** 12/12
2.6.1 Øvrige lønmodtagerudgifter undersøges 25/06

***** (RFOS) FORSKUDS OG SELVANGIVNE OPL. M.V. ***** 16/10

***** (ROPL) OPLYSNINGSSEDLER ***** 18/02

INDUSTRIENS PENSIONS Forsikring A/S Arbejdsgiver senr.....16 61 41 30
H.C. ANDERSENS BOUL 47,2 TSRnr.....6103
1553 KØBENHAVN V Arbejdsgiver tlfnr.....33934566
15 Indeholdt A-skat 0 13 Bidragspligtig A-indk. 0

14 Bidr.fri A-indk. 0 38 B-indk. ej arbm.bidr. 840
 68 Gruppeliv, pgf 50 og 53a

AAB ELECTRIC A/S		Arbejdsgiver senr.....30 44 54 14
VEJLEVEJ 123	TRSnr.....6192	
7000 FREDERICIA		Arbejdsgiver tlfnr.....76232323
15 Indeholdt A-skat	95.000	13 Bidr.pligtig A-indk. 260.000
14 Bidr.fri A-indk.	0	36 Vederlag/honorar (B) 0
16 Indeh. arbejdsm.bidr.	22.000	38 B-indk. ej arbm.bidr. 0
17 Indeh. særl. pensbidr.	3.100	
Specificeres således:		
15 Indeholdt A-skat	75.000	13 Bidr.pligtig A-indk. 200.000
14 Bidr.fri A-indk.	0	16 Indeh. arbejdsm.bidr. 17.000
17 Indeh. særl. pensbidr.	2.700	46 ATP-bidrag 2.400
48 Rejse- og bef.godtg.	45.000	07 Ansat hele året
15 Indeholdt A-skat	20.000	13 Bidr.pligtig A-indk. 60.000
14 Bidr.fri A-indk.	0	16 Indeh. arbejdsm.bidr. 5.000
17 Indeh. særl. pensbidr.	400	46 ATP-bidrag 250
48 Rejse- og bef.godtg.	10.000	07 Ansat hele året

----- TOLD * SKAT -----

Side 2

R 75 KONTROL- OG UDSØGNINGSBLANKET 2002

Pnr. Chkpnr. 161045-0000 Sk.pl Samsk 1 F.regn L.art S.grp 81

***** (RFAG) FAGLIGE KONTINGENTER *****

SPECIALARB ARBEJDSLØSHEDSKASSE Oplysn.pligtiges senr. 20 81 51 16
 Fagligt kontingent 3.200
 A-kassebidrag 6.500

Sum kontingent 9.700

***** (RPEN) PRIVATTEGNEDE PENSIONSORDNINGER *****

***** (RARB) ARBEJDSGIVER ORD. SAMT SUPPL. ENGANGSYDELSE**

Regnr/senr.	Police/kontonr	Type	Præmie/bidrag	Fradragskode	Ejerstatus
Ordning med løbende udbetalinger					
16614130	161045-0000	10	12.000		
Kapitalpensionsordning					
16614130	161045-0000	14	2.000		

Sum 14.000

Årsløn:

Bidragspligtig A- indkomst	260.000 kr
ATP-bidrag 2400 + 250 kr	2.650kr
Pensionsbidrag 12.000 kr + 2000 kr	14.000kr
I alt	276.650kr

Afrundet årsløn 277.000kr

Eksempel på en oplysningseddél R75 – 2

(Totalindkomstprincippet)

----- TOLD * SKAT -----

Side 1

R 75 KONTROL- OG UDSØGNINGSBLANKET 2002

Pnr. Chkpnr. 161045-0000 Sk.pl Samsk 1 F.regn L.art S.grp 81

Uheldige Ulla
Skadevej 13
7000 Fredericia

A-indk.kont.	B-indk.kont.	A-skat S74	Arbm.b. S74	Særl.pens.b.S74
330.000	840	120.000	27.500	3.850

***** (RUDS) UDSØGT FOR FØLGENDE KRITERIER ***** 12/12
2.6.1 Øvrige lønmodtagerudgifter undersøges 25/06

***** (RFOS) FORSKUDS OG SELVANGIVNE OPL. M.V. ***** 16/10

***** (ROPL) OPLYSNINGSSEDLER ***** 18/02

INDUSTRIENS PENSIONSFORSIKRING A/S Arbejdsgiver senr.....16 61 41 30
H.C. ANDERSENS BOUL 47,2 TRSnr.....6103
1553 KØBENHAVN V Arbejdsgiver tlfnr.....33934566
15 Indeholdt A-skat 0 13 Bidragspligtig A-indk. 0
14 Bidr.fri A-indk. 0 38 B-indk. ej arbm.bidr. 840
68 Gruppeliv, pgf 50 og 53a

AAB ELECTRIC A/S Arbejdsgiver senr.....30 44 54 14
VEJLEVEJ 123 TRSnr.....6192

7000 FREDERICIA Arbejdsgiver tlfnr.....76232323
15 Indeholdt A-skat 95.000 13 Bidr.pligtig A-indk. 260.000
14 Bidr.fri A-indk. 0 36 Vederlag/honorar (B) 0
16 Indeh. arbejdsm.bidr. 22.000 38 B-indk. ej arbm.bidr. 0
17 Indeh. særl. pensbidr. 3.100

Specificeres således:

15 Indeholdt A-skat	75.000	13 Bidr.pligtig A-indk.	200.000
14 Bidr.fri A-indk.	0	16 Indeh. arbejdsm.bidr.	17.000
17 Indeh. særl. pensbidr.	2.700	46 ATP-bidrag	2.400
48 Rejse- og bef.godtg.	45.000	07 Ansat hele året	

15 Indeholdt A-skat	20.000	13 Bidr.pligtig A-indk.	60.000
14 Bidr.fri A-indk.	0	16 Indeh. arbejdsm.bidr.	5.000
17 Indeh. særl. pensbidr.	400	46 ATP-bidrag	250
48 Rejse- og bef.godtg.	10.000	07 Ansat hele året	

----- TOLD * SKAT -----

Side 2

R 75 KONTROL- OG UDSØGNINGSBLANKET 2002

CRAISY DAISY		Arbejdsgiver senr.....45 67 56 99	
DANSUENZAVEJ 6		TSRnr.....6511	
7000 FREDERICIA		Arbejdsgiver tlfnr.....76464646	
15 Indeholdt A-skat	25.000	13 Bidr.pligtig A-indk.	70.000
14 Bidr.fri A-indk.	0	36 Vederlag/honorar (B)	0
16 Indeh. arbejdsm.bidr.	5.500	38 B-indk. ej arbm.bidr.	0
17 Indeh. særl. pensbidr.	750		
Specificeres således:			
15 Indeholdt A-skat	15.000	13 Bidr.pligtig A-indk.	40.000
14 Bidr.fri A-indk.	0	16 Indeh. arbejdsm.bidr.	3.000
17 Indeh. særl. pensbidr.	450	46 ATP-bidrag	1.400
07 Ansat hele året			
15 Indeholdt A-skat	10.000	13 Bidr.pligtig A-indk.	30.000
14 Bidr.fri A-indk.	0	16 Indeh. arbejdsm.bidr.	2.500
17 Indeh. særl. pensbidr.	300	46 ATP-bidrag	150
07 Ansat hele året			

***** (RFAG) FAGLIGE KONTINGENTER *****

SPECIALARB ARBEJDSLØSHEDSKASSE	Oplysn.pligtiges senr. 20 81 51 16
Fagligt kontingent	3.200
A-kassebidrag	6.500

Sum kontigent 9.700

***** (RPEN) PRIVATTEGNEDE PENSIONSORDNINGER *****

***** (RARB) ARBEJDSGIVER ORDN. SAMT SUPPL. ENGANGSYDELSE **

Regnr/senr.	Police/kontonr	Type	Præmie/bidrag	Fradragskode	Ejerstatus
Ordning med løbende udbetalinger					
16614130	161045-0000	10	12.000		
Kapitalpensionsordning					
16614130	161045-0000	14	2.000		
Sum			14.000		

Tilskadekomne arbejder hos AAB til hverdag og Craisy Daisy (CD) i weekenderne

Årsløn:

Bidragspligtig A- indkomst(AAB:260.000 kr + CD:70.000kr) =	330.000 kroner
B-indk.kont	840 kroner
ATP-bidrag(AAB:2400kr + 250kr + CD: 1400kr+150kroner =	4.200 kroner
Pensionsbidrag 12000 kr + 2000kr =	14.000 kroner
I alt	349.040 kroner
Afrundet årsløn	349.000 kroner

Det kan være svært at gennemskue, om ”B-indk.kont”-feltet er en arbejdsindkomst eller ej. Er der tale om en specifik arbejdsgiver, der har betalt, er der naturligvis ikke noget problem. Ofte dækker beløbet over en ordning, som arbejdsgiveren administrerer, og som arbejdstagerne gennem deres overenskomst har forhandlet sig ret til. Selvom beløbet står anført med ”ej arbejdsmarkedsbidrag”, vil der være tale om en arbejdsindtægt, der skal indgå i årslønnen.

Hvis der er flere arbejdsgivere, kan det ikke ses af pensionsoplysningerne på R75, hvilke pensionsindbetalinger der knytter sig til den enkelte arbejdsgiver. I den situation beregner vi årslønnen ud fra indtægten fra begge arbejdsgivere. Det er derfor uden betydning, hvor pensionsbidragene stammer fra.

2.2.1.2. Nærmere beskrivelse af S61

S61 svarer til den årsopgørelse, SKAT sender ud til alle en gang om året. Den indeholder langt færre oplysninger end R75.

Det er via SKAT, at vi indhenter disse oplysninger. SKAT ligger kun inde med R75 for de seneste 3 år. Før dette tidspunkt er det ikke muligt at indhente en R75, og det kan derfor være nødvendigt at fastsætte årslønnen ved hjælp af S61.

Lønindtægten fremgår af feltet ”Lønindkomst”.

ATP-bidrag fremgår ikke af S61. Bidragene kan man i stedet indhente hos ATP.

Pensionsbidrag fremgår heller ikke af S61. Hvis vi fra tilskadekomne og/eller arbejdsgiver har fået oplyst pensionsbidraget i procent, lægger vi denne procent til lønindtægten (inklusive ATP-bidrag). Det er den samlede procent (arbejdstagers + arbejdsgivers andel), vi lægger til.

Er der anført beløb under dagpenge eller stipendier med videre, er det tvivlsomt, om vi kan anvende oplysningerne. Der skal være tale om en reel arbejdsindtægt.

Tip: Er der på S61 anført et beløb under ”Uddeling, forening, fonde”, bør vi undersøge, om dette beløb er en arbejdsfri indtægt. Efter praksis medtager vi dog mindre beløb uden yderligere sagsoplysning, når vi fastsætter årslønnen. Det gør vi, fordi beløbet for det meste dækker over en arbejdsindtægt, der svarer til B-indtægt på R75.

=====			
SPECIFIKATION AF BEREGNET SKAT M.V.			
Bundskat	7,5% af		
(168.514 - 32.300)	10.216,05	
Mellemskat	6,0% af		
(208.918 - 151.000)	3.475,08	
Amtsskat	11,5% af		
(168.514 - 32.300)	15.664,61	
Kommuneskat	20,6% af		
(168.514 - 32.300)	28.060,08	
Kirkeskat	1,11% af		
(168.514 - 32.300)	1.511,97	58.927,79

SPECIFIKATION AF FORSKUDSSKAT M.V.			
Indeholdt A-skat	60.515,00	
Indregnet restskat fra 1997	1.283,00	59.232,00

OVERSKYDENDE SKAT		304,21
=====			
SKATTEOPGØRELSE, FORDELING AF OVERSKYDENDE SKAT			
Overskydende skat	304,21	
Pct.godtg. 3% af	304,21	9,12	313,33

Afrunding		-0,33

OVERSKYDENDE SKAT FOR 1999 INKL. PROCENTGODTGØRELSE			313,00
=====			
Der kan senere ske ændringer, og De vil så modtage en ny årsopgørelse.			
=====			
KORTKOD 175	195	790	714
1	1		32300/32300
			21/4-00
			2/5-00
			847
SKATTEVÆRDI AF BEREGNINGSFRADRAK	ST/KM	2422/10726	

2.2.2. Nærmere beskrivelse af lønsedler

Der er ikke noget formkrav til, hvordan en lønseddel skal udformes. Det betyder, at der i det praktiske arbejde findes mange forskellige former for lønsedler. Nogle lønsedler er meget detaljerede og grundige, mens andre er meget kortfattede.

I de tilfælde, hvor vi fastsætter årslønnen på grundlag af lønsedler, er der normalt behov for mindst 13 lønsedler for at give et retvisende billede af tilskadekomnes indtjeningssevne.

Tip: Tilskadekomne kan have lønindtægt fra flere erhverv. Tjek derfor R75 for eventuel lønindtægt fra flere arbejdsgivere (totalindkomstprincippet).

Årslønnen kan vi fastsætte på grundlag af lønsedler efter 2 forskellige metoder:

Ved den ene metode (metode 1) tager vi udgangspunkt i lønsedlens nederste del, hvor de forskellige beløb er opregnet år til dato.

Ved den anden metode (metode 2) tager vi udgangspunkt i lønsedlens øverste del, hvor der er opregnet månedsløn, 14-dagesløn eller ugeløn.

Tip: Generelt bør vi anvende metode 1, fordi denne beregningsmodel er lettere at overskue. Metoden tager højde for de enkelte lønperioders svingende timetal og tillæg.

Metode 1

Ved metode 1 (se lønsedler nedenfor) tager vi udgangspunkt i feltet ”AM-grundlag”, ”Arbejdsmarkedsbidrag, grundlag”, ”AM-indkomst” eller ”A-indkomst før arbejdsmarkedsbidrag”.

En tommelfingerregel er, at dette felt normalt vil være det højeste beløb i venstre rubrik ”År til dato”. AM-grundlaget viser, hvor meget tilskadekomne har tjent i året til dato.

Lønsedlernes øverste del bør vi tjekke for eventuelle arbejdsfri indtægter, der ikke skal medtages i årslønsberegningen. Det kan for eksempel være en fratrædelsesgodtgørelse. En sådan arbejdsfri indtægt skal vi trække fra i AM-grundlaget på den nederste del af lønsedlen.

Til AM-grundlaget skal vi lægge både arbejdstagers og arbejdsgivers ATP-bidrag og pensionsbidrag.

Hvis ATP-bidraget ikke fremgår af den nederste del af lønsedlen, kan arbejdstagers ATP-bidrag ses på den øverste del af lønsedlen. Arbejdsgivers ATP-bidrag er altid det dobbelte af arbejdstagers. Hvis arbejdstagers ATP-bidrag eksempelvis er 48,90 kroner per måned, er arbejdsgivers bidrag 97,80 kroner per måned. Det samlede ATP-bidrag per måned er 146,70 kroner og 1.760,40 kroner om året.

Hvis pensionsbidraget ikke fremgår af den nederste del af lønsedlen, må vi i stedet bruge oplysninger fra arbejdsgiver, tilskadekomne og R75.

Arbejdsgivers pensionsbidrag er ikke altid det dobbelte af arbejdstagers.

Kode	Art	Antal enheder	Sats	Ydelse	Fradrag		
	VEDR. JAN. 2007 17,10% pensionsbidrag 1/3 eget bidrag af 17,10%. JØP			3.363,58 1.121,17	3.488,96		
	4,5% pensionsbidrag 1/3 eget bidrag af 4,5%			125,38 41,79			
2000	Løn			19.669,92			
2245	Rådighedstillæg			2.786,32			
7044	ATP-bidrag, sats C				48,90		
9010	Personaleforening				20,00		
9845	AM-bidrag				1.793,00		
9850	A-skat				6.238,00		
Personalekategori		LR/KL	TR	SKTR	OPRYK.DATO	Ydelser i alt	Fradrag i alt
046 Jurister/økonomer		55	01	03	08/07	22.456,24	8.099,90
Pengeinstitut	Kontonummer				Til disposition	Beløb	
	VIA NEMKONTO				31/01/2007	14.356,34	
Evt. supplerende oplysninger							
AFLØNNINGSBRØK: 1/1							
ARBEJDSMARKEDSBIDRAG UDGØR 8% AF 22.407,34 = 1.793,00 IALT I ÅR: 1.793,00							
Bemærk							
Skattekort				A - indkomst før arbejdsmarkedsbidrag		Indeholdt kildeskat	
Land	Fradrag	Træk%	Frikort	Indev. periode	Indeværende år	Indev. periode	Indeværende år
Færøsk Dansk Grøn.	4.619	39		22.407,34	22.407,34	6.238,00	6.238,00

DC 03 06 004 ST04 (E677)

Årslønnen vil efter metode 1 blive:

AM-grundlag: 22.407,34 kroner

Eget ATP: 48,90 kroner

= 22.456.24 kroner (som er det tal, der står i øverste del af lønsedlen som "Ydelser i alt")

Hertil kommer:

Arbejdsgiverens ATP-bidrag (2 X 48,90 kroner = 97,80 kroner) og pensionsbidrag fra arbejdsgiveren, i alt 3.656,13 kroner.

År til dato i alt:

$22.456.24 + 97.80 + 3.656,13 = 26.210,17$ kroner

Fordi "år til dato" i denne situation (januar) er udtryk for en måneds løn, skal vi gange med 12 for at få en retvisende årsløn: $12 \times 26.210,17 = 314.522,04$ kr. (afrundet til 315.000 kroner).

Der er i denne situation tale om en medarbejder, der har ferie med løn. Vi skal derfor tillægge det særlige ferietillæg, som udbetales ultimo april. Størrelsen af dette beløb afhænger af overenskomst, men er oftest 1,5 procent af lønnen.

På denne lønseddel er pensionsbidraget opgjort 2 gange. Det skyldes formentlig, at den pågældende lønmodtager har valgt at indbetale ekstra til en pensionsordning. Vi ser ofte, at overarbejde, løntillæg og lignende er opsplittet på lønsedlen. Disse skal dog indgå i årslønnen efter de almindelige regler.

Metode 2

Metode 2 (se lønseddel nedenfor) kan vi bruge i de tilfælde, hvor der ikke nederst på lønsedlen er en opgørelse over de enkelte beløb år til dato.

Tilskadekomnes bruttoløn fremgår af feltet "månedsløn". Feltet kan på andre typer lønsedler være kaldt "bruttoløn", "ferieberettiget løn" eller "løn". Vær opmærksom på, om tilskadekomne er ugelønnet, 14-dageslønnen eller månedslønnet.

I bruttolønnen er tilskadekomnes eget ATP-bidrag og eget pensionsbidrag inkluderet. Vi skal derfor kun lægge arbejdsgivers ATP-bidrag og pensionsbidrag til bruttolønnen. Arbejdsgivers ATP-bidrag er altid det dobbelte af arbejdstagers bidrag.

Vær opmærksom på, at en del lønmodtagere en gang om året modtager særlig feriegodtgørelse, typisk 1,5 procent af:

- den skattepligtige indkomst for tjenstligt arbejde i ferieåret
- arbejdsmarkedsbidrag
- særligt pensionsbidrag
- den ansattes eget bidrag til ATP

med fradrag af

- 1) udbetalt særlig feriegodtgørelse
- 2) merarbejdsbetaling til deltidsansatte, der har givet grundlag for udbetaling af feriegodtgørelse på 12,5 procent
- 3) feriegodtgørelse af merarbejdsbetaling som nævnt under 2

Særlig feriegodtgørelse skal vi medtage, når vi beregner årsløn.

Metode 2 – lønseddel:

MultiLøn

LØNSPECIFIKATION FOR PERIODEN 1. MAJ – 31. MAJ 2002			
SPECIFIKATION		ENHEDER SATS	BELØB
MÅNEDSLØN			16353,66
PENSION FIRMA %	719,58		
PENSION EGET %			359,79-
ATP			74,55-
SÆRLIGT PENS-BIDRAG	1,00% AF		159,00-
ARBEJDSMARKEDSBIDRAG	8,00% AF	15919,32	1274,00-
A-SKAT: A-INDKOMST=	14486,32		4820,00-
KANTINEORDNING		15919,32	170,00-
AFREGNET TIL KUNDENR.	2312541427	FRADRAG=	
		2427	
		PCT=40	
		KRONER	
		1079,37	
OVERFØRT TIL REG. 9999 KONTO 0009900999 MED DISP.DATO			9496,32
31.05.02			

SALDI ÅR TIL		SALDI ÅR TIL DATO:	
DATO:			
A-INDKOMST	72.781,10		
A-SKAT	26.680,00		
AM-	79.979,10	PENSION FIRMA	3.597,84
GRUNDLAG	6.398,00	PENSION EGET	1.798,92
AM-BIDRAG	800,00		
SP-BIDRAG	0,00		
SP-BIDRAG	372,75		
DAGP,	745,5		
ATP, EGEN		UDBETALTE	
ATP, FIRMA		LEDIGHEDSDAGE:	0,00

TIMER ÅR/DATO	801,65	ANTAL I PERIODEN	0,00
		ANTAL ÅR/DATO	0,00
		GODTGØRELSE AKK.	

Beregnet på øverste del af lønseddel:

Månedsløn	16.353,66 kroner
Arbejdsgivers ATP-bidrag	149,10 kroner (= det dobbelte af tilskadekomnes bidrag på 74,55 kroner)
Arbejdsgivers pensionsbidrag	<u>719,58 kroner</u>
I alt	<u>17.222,34 kroner</u>

Hvis der er tale om en fast månedsløn, kan vi beregne årslønnen som:

➔ Årsløn: 17.222,34 kroner X 12 måneder = 206.668,08 kroner, afrundet til 207.000 kroner

2.3.3. ATP

Oplysninger om bidrag til ATP skal vi typisk bruge i alle sager. De er anført på R75, lønsedler og oplysninger fra ATP om indbetalinger.

Det er en fordel ved de opdaterede brancheoplysninger, at de giver et godt, opsummeret billede af tilskadekomnes erhvervsforløb, hvor det er oplyst, hvilke måneder før og efter skaden vedkommende har været beskæftiget.

2.3.4. Pensionsbidraget

Vi kan fremskaffe oplysninger om pensionsbidrag på flere forskellige måder.

Pensionsbidragene vil typisk fremgå af R75, lønsedler og tilskadekomnes og/eller arbejdsgivers oplysninger i sagen. Alternativt kan vi skaffe oplysningerne med hjælp fra tilskadekomnes fagforbund eller ved at kontakte det relevante pensionsselskab. Vi anbefaler at kontakte fagforbundets hovedkontor, statistikafdelingen, fordi denne afdeling typisk kan oplyse pensionsbidragenes størrelse straks.

Vi må tage kontakt til den relevante pensionsmyndighed om pensionsbidragets størrelse, hvis tilskadekomne er tjenestemand eller er ansat på tjenestemandslignende vilkår og har ret til pension efter tjenestemandspensionsloven eller efter tilsvarende bestemmelser. Pensionsbidraget fremgår ikke af lønsedler eller skatteoplysninger. Det skyldes, at pensionens størrelse først bliver udregnet på det tidspunkt, hvor pensionen kommer til udbetaling. Det er arbejdsgiveren, der indbetaler hele pensionsbidraget. Tidligere indbetalte arbejdsgiveren 12 procent, senere 15 procent. I dag er der ikke en bestemt procent i tjenestemandssager. Størrelsen afhænger af ansættelsesstedet. Se afsnit 1.3.1.

2.3.5. Feriepenge og søgne-helligdagsbetaling

Hvis tilskadekomne ikke får løn under ferie, men i stedet får feriepenge, skal vi beregne årslønnen ved at tage den faktiske årsløn og lægge den konkrete feriepengeprocent til, typisk 12,5 procent.

Hvis vi beregner årslønnen ud fra en ugeløn, skal lønnen inklusive feriepenge ganges med 47 uger i stedet for normalt 52 uger. Feriepene træder i stedet for løn i de 5 uger, hvor den tilskadekomne holder ferie. Hvis tilskadekomne er omfattet af en overenskomst, som giver ret til mere end 5 ugers ferie, ændrer vi udregningen efter det.

Det samme gør sig gældende ved søgne-helligdagsbetaling. Her beregner vi den faktiske løn inklusive søgne-helligdagsbetaling. Årslønnen udgør løn inklusive søgne-helligdagsbetaling ganget med 50 uger, fordi betalingen i de allerfleste tilfælde svarer til 2 uger.

Hvis søgne-helligdagsbetalingen svarer til mere end 2 uger, ændrer vi udregningen efter det.

Hvis den tilskadekomne er berettiget til både feriepenge og søgne-helligdagsbetaling (det, der svarer til 5 ugers ferie og 2 ugers søgne-helligdagsbetaling), fastsætter vi årslønnen ved at gange ugelønnen med 45 uger (i stedet for normalt 52 uger).

Eksempel på feriepenge

Lønseddel på ugebasis:

Specifikation	Antal	Sats	Beløb	Total
Løn	37,12	115,52	4.288,10	
BRUTTOLØN				4.288,10
Arbejdsmarkedspension				-90,05
ATP				-26,20
AMB, 8 % af	4.171,85			-333,00
SP-bidrag, 1 % af	4.171,85			-41,00
Løn før skat	3.797,85			
Fradrag	-1.470,00			
A-Skat, 42 % af	2.327,85			-977,00
NETTOLØN TIL UDBETALING				2.820,85

FERIEPENGEOPGØRELSE uge 27, 2000

Bruttoferiepenge	536,01
AMB, 8 %	-42,00
SP-bidrag, 1 %	-5,00
Feriepenge før skat	489,01

Fradrag	-157,00	
A-SKAT, 42 %	<u>332,01</u>	-139,00
NETTOFERIEPENGE		<u>350,01</u>

I dette eksempel går vi ud fra, at tilskadekomne har en fast ugeløn på 4.288,10 kroner og ikke er omfattet af en pensionsordning. Årslønnen vil så udgøre:

Bruttoløn	4.288,10 kroner
Arbejdsgivers ATP-bidrag	52,40 kroner (= det dobbelte af tilskadekomnes ATP-bidrag)
Brutto-feriepenge	<u>536,01 kroner</u>
I alt	<u>4.876,51 kroner</u>

Årsløn = 4.876,51 kroner X 47 uger = 229.195,97 kroner, afrundet til 229.000 kroner

2.2.1.3. Indtjeningsevnen har været påvirket af sygdom i året før arbejdsskaden

Hvis tilskadekomne i de seneste 12 måneder før arbejdsskaden har modtaget sygedagpenge, giver skatteoplysningerne eller lønsedlerne ikke altid et retvisende billede af tilskadekomnes indtjeningsevne. Vi sonder mellem tilbagevendende og forbigående sygeperioder.

Ved tilbagevendende sygeperioder fastsætter vi årslønnen ud fra tilskadekomnes faktiske lønindtægt inklusive sygedagpenge.

Tip: Vi kan se ud fra journaler fra sygehuse, egen læge, speciallæge og skatteoplysninger, om der er tale om tilbagevendende sygeperioder.

Eksempel 6

Tilskadekomne var udsat for en arbejdsskade den 19. oktober 2004, hvor pågældende falder og får et brud på anklen. Tilskadekomne har i flere år før arbejdsskaden været generet af en privat astmasygdom, som årligt har medført sygeperioder i foråret og sommeren. I disse sygeperioder har tilskadekomne fået sygedagpenge. Da sygeperioderne er tilbagevendende, beregner vi årslønnen på baggrund af de seneste 12 måneders faktiske indtægt før arbejdsskaden og lægger sygedagpengene til.

Indtægten i året før skaden vil ikke give et retvisende billede af tilskadekomnes reelle indtjeningsevne, hvis der derimod er tale om en forbigående sygeperiode, der ikke er et udtryk for tilskadekomnes normale erhvervsevne.

I disse tilfælde omregner vi årslønnen, så den svarer til fuld beskæftigelse.

Eksempel 7

Tilskadekomne var den 10. februar 2004 udsat for en arbejdsskade, hvor pågældende får en rygs-kade. Tilskadekomne havde inden for de seneste 12 måneder før arbejdsskaden haft en

sygeperiode på 2 måneder på grund af et brud på armen, som skete i forbindelse med en skiferie. Vi fastsætter årslønnen på baggrund af lønindtægten i de 10 måneder før arbejdsskaden, der ikke har været påvirket af sygemeldingen. Denne indtægt omregner vi til 12 måneders fuld beskæftigelse.

2.2.1.4. Indtjeningsevnen har været påvirket af sygdom i skadeåret

Hvis den tilskadekomne efter arbejdsskaden har modtaget sygedagpenge, vil arbejdsfortjenesten i skadeåret ikke give et retvisende billede, hvis vi fastsætter årslønnen på grundlag af skatteoplysninger.

Som det ses af R75 nedenfor, vil det være oplyst, at tilskadekomne har været ansat hele året hos den pågældende arbejdsgiver, men den indtægt, der står under arbejdsgiveren, dækker ikke hele året. Det fremgår af R75, at tilskadekomne også har modtaget sygedagpenge fra kommunen. Dette antyder, at tilskadekomne ikke har modtaget fuld løn under sygdom. R75 indeholder ingen oplysning om, hvilken periode sygedagpengene dækker over, og det er derfor ikke muligt at beregne tilskadekomnes årsløn på grundlag af R75.

Eksempel på oplysninger fra SKAT, hvor indtægten er påvirket af sygedagpenge

----- TOLD * SKAT -----
 R 75 KONTROL- OG UDSØGNINGSBLANKET 2002 Side 1

Pnr. Chkpnr. 161045-0000 Sk.pl Samsk 1 F.regn L.art S.grp 81

Uheldige Ulla
 Skadevej 13
 7000 Fredericia

A-indk.kont.	B-indk.kont.	A-skat S74	Arbm.b. S74	Særl.pens.b.S74
295.000	840	107.000	22.000	3.100

***** (RUDS) UDSØGT FOR FØLGENDE KRITERIER ***** 12/12
 2.6.1 Øvrige lønmodtagerudgifter undersøges 25/06

***** (RFOS) FORSKUDS OG SELVANGIVNE OPL. M.V. ***** 16/10

***** (ROPL) OPLYSNINGSSEDLER ***** 18/02

INDUSTRIENS PENSIONS Forsikring A/S Arbejdsgiver senr.....16 61 41 30
 H.C. ANDERSENS BOUL 47,2 TRSnr.....6103
 1553 KØBENHAVN V Arbejdsgiver tlfnr.....33934566
 15 Indeholdt A-skat 0 13 Bidragspligtig A-indk. 0
 14 Bidr.fri A-indk. 0 38 B-indk. ej arbm.bidr. 840
 68 Gruppeliv, pgf 50 og 53a

AAB ELECTRIC A/S Arbejdsgiver senr.....30 44 54 14
 VEJLEVEJ 123 TRSnr.....6192
 7000 FREDERICIA Arbejdsgiver tlfnr.....76232323
 15 Indeholdt A-skat 95.000 13 Bidr.pligtig A-indk. 260.000
 14 Bidr.fri A-indk. 0 36 Vederlag/honorar (B) 0

16 Indeh. arbejdsm.bidr.	22.000	38 B-indk. ej arbm.bidr.	0
17 Indeh. særl. pensbidr.	3.100		
Specificeres således:			
15 Indeholdt A-skat	75.000	13 Bidr.pligtig A-indk.	200.000
14 Bidr.fri A-indk.	0	16 Indeh. arbejdsm.bidr.	17.000
17 Indeh. særl. pensbidr.	2.700	46 ATP-bidrag	2.400
48 Rejse- og bef.godtg.	45.000	07 Ansat hele året	
15 Indeholdt A-skat	20.000	13 Bidr.pligtig A-indk.	60.000
14 Bidr.fri A-indk.	0	16 Indeh. arbejdsm.bidr.	5.000
17 Indeh. særl. pensbidr.	400	46 ATP-bidrag	250
48 Rejse- og bef.godtg.	10.000	07 Ansat hele året	

----- TOLD * SKAT -----

Side 2

R 75 KONTROL- OG UDSØGNINGSBLANKET 2002

Pnr. Chkpnr. 161045-0000 Sk.pl Samsk 1 F.regn L.art S.grp 81

FREDERICIA KOMMUNE-DAGPENGE		Arbejdsgiver senr.....	43 61 69 19
TORVEGADE 11		TSRnr.....	6245
7000 FREDERICIA		Arbejdsgiver tlfnr.....	76343434
15 Indeholdt A-skat	12.000	13 Bidr.pligtig A-indk.	0
14 sygedagpenge	35.000	46 ATP-bidrag	550

***** (RFAG) FAGLIGE KONTINGENTER *****

SPECIALARB ARBEJDSLØSHEDSKASSE		Oplysn.pligtiges senr.	20 81 51 16
Fagligt kontingent	3.200		
A-kassebidrag	6.500		
Sum kontigent	9.700		

***** (RPEN) PRIVATTEGNEDE PENSIONSORDNINGER *****

***** (RARB) ARBEJDSGIVER ORD. SAMT SUPPL. ENGANGSYDELSE **

Regnr/senr.	Police/kontonr	Type	Præmie/bidrag	Fradragskode	Ejerstatus
Ordning med løbende udbetalinger					
16614130	161045-0000	10	12.000		
Kapitalpensionsordning					
16614130	161045-0000	14	2.000		
Sum			14.000		

I stedet bør vi fastsætte årslønnen på grundlag af lønsedler. Hvis det ikke er muligt at fremskaffe lønsedler, kan vi undtagelsesvis anvende hele det foregående års indtjening ud fra skatteoplysningerne. Vi skal så opregulere det antal måneder, der egentlig vedrører skadeåret, til en skønsmæssig fastsættelse af årslønnen.

Eksempel 8

Tilskadekomne var udsat for en arbejdsskade den 4. april 2004, og vi skal derfor fastsætte årslønnen som 9/12 af indtægten i 2003 + 3/12 af indtægten i 2004.

I 2003 havde tilskadekomne en indtægt på 180.000 kroner inklusive ATP- og pensionsbidrag. Efter arbejdsskaden blev tilskadekomne sygemeldt i en længere periode og fik sygedagpenge. Det har ikke været muligt at fremskaffe lønsedler, fordi tilskadekomne har smidt dem ud.

Når vi skal fastsætte årslønnen, opregulerer vi indkomsten i 2003 til 2004 og bruger derefter 3/12 af den opregulerede 2004-indkomst:

Indkomst i 2003:	180.000 kroner		
Opregulering til 2004-niveau:	180.000 kroner X <u>379.000</u>		
	367.000	=	185.886 kroner

Lønindtægt til brug for at fastsætte årsløn:			
9/12 af 180.000 kroner	=	135.000 kroner	
+ 3/12 af 185.886 kroner	=	46.472 kroner	

I alt 181.472 kroner

Vi lægger både arbejdstagers og arbejdsgivers ATP- og pensionsbidrag til lønindtægten.

3. Fastsættelse af årsløn i særlige tilfælde

I mange tilfælde er det ikke muligt at fastsætte årslønnen efter lovens hovedregel – det vil sige tilskadekomnes samlede indtægt i de seneste 12 måneder før arbejdsskaden. I de situationer fastsætter vi årslønnen skønsmæssigt (§ 24, stk. 1, 2. pkt./ § 41, stk. 1, 2. pkt.).

Vi foretager et skøn på baggrund af sagens oplysninger, så årslønnen giver et så retvisende billede som muligt af tilskadekomnes indtjeningssevne på skadetidspunktet.

Oftest fastsætter vi den skønnede årsløn på baggrund af oplysninger om tilskadekomnes indtjening i årene før arbejdsskaden. Men i nogle tilfælde er det nødvendigt at anvende et friere skøn.

3.1. Særligt om erhvervssygdomme

Ved erhvervssygdomme har tilskadekomne ofte haft langvarige sygemeldinger, inden sygdommen anmeldes til os. Hvis tilskadekomne ikke modtager fuld løn under sygdom og går glip af akkordarbejde, vil indtægten i årene før anmeldelsen ikke give et retvisende billede af tilskadekomnes indtjeningssevne, før erhvervssygdommen brød ud.

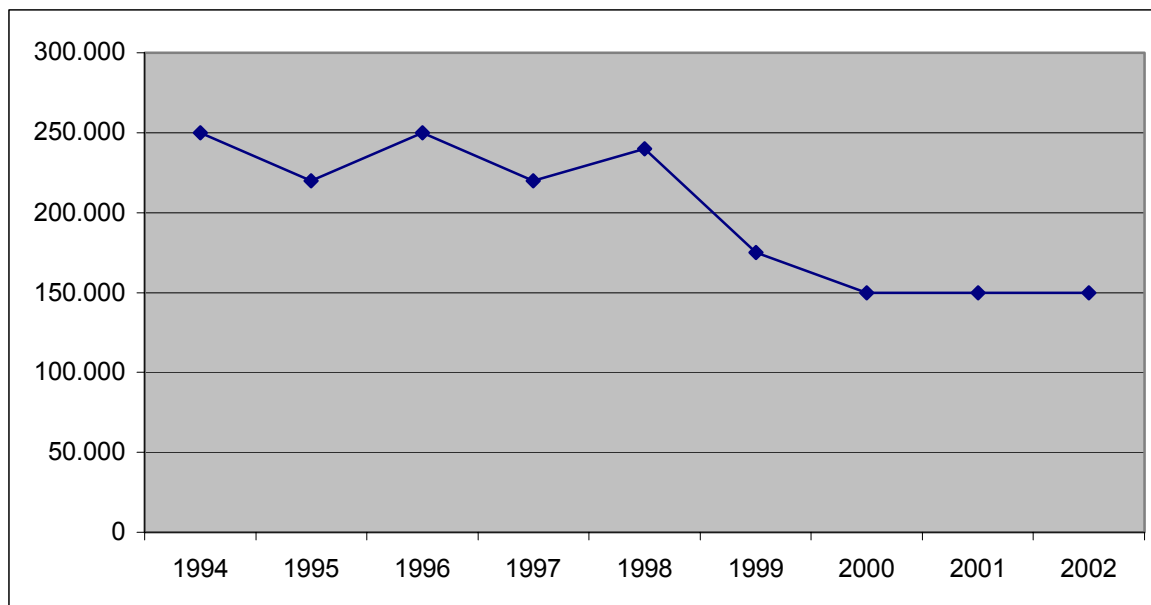
I sådanne situationer fastsætter vi årslønnen skønsmæssigt. Som udgangspunkt for skønnet bruger vi normalt indtægten fra enten

* det seneste år, som ikke er påvirket af erhvervssygdommen, eller

* et skøn baseret på et gennemsnit af 3 år før skaden

Det kan være nødvendigt at gå flere år tilbage for at få et retvisende billede af tilskadekomnes indtjeningsevne før skaden. Hvis indtægten har været svingende, i årene før arbejdsskaden brød ud, kan vi ofte basere skønnet på et gennemsnit af 3 år før skaden (figur 1).

Figur 1

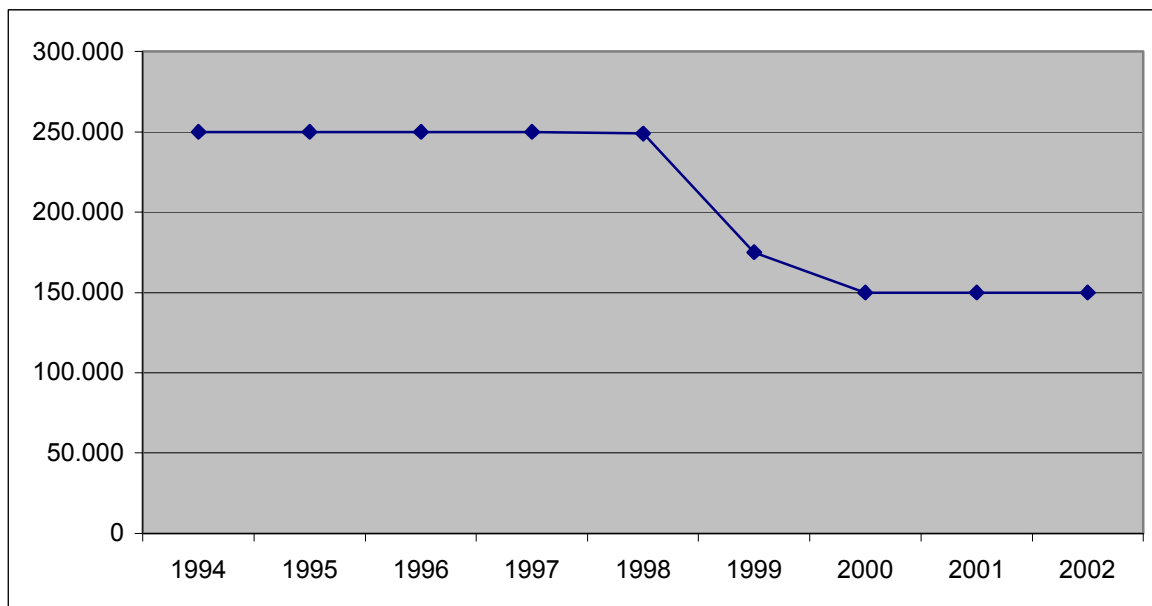
Eksempel 9

Tilskadekomne arbejder som slagteriarbejder. I 1998 begynder han at få smerter i albuen. På grund af smerterne kan tilskadekomne ikke opretholde sin akkord. Der er sygemeldinger, og indtægten falder. I august 2000 anmeldes arbejdsskaden til Arbejdsskadestyrelsen.

Indtægten i året før anmeldelsen er påvirket af sygdommen og giver ikke et retvisende billede af tilskadekomnes indtjeningsevne. Vi fastsætter derfor årslønnen ud fra et skøn på baggrund af indtægten, før albuesmerterne fik betydning for indtjeningen. Fordi der har været svingende indtægter før skaden, bruger vi et gennemsnit af årene 1996, 1997 og 1998 (se figur 1). Den gennemsnitlige løn opregulerer vi herefter til 2000-niveau (anmeldeåret).

Hvis der i det samme eksempel ikke havde været svingende indtægter i årene før sygdommen, anvender vi det sidste hele år, inden sygdommen påvirkede indtægten. I eksemplet er det indtægten i 1998. Indtægten opregulerer vi herefter til år 2000 (anmeldeåret). (Se figur 2)

Figur 2

3.2. Ansat under 1 år på skadetidspunktet

Hovedreglen må normalt fraviges, når tilskadekomne har været ansat ved samme arbejdsgiver i mindre end 1 år før skaden. I stedet for fastsætter vi årslønnen mere skønsmæssigt.

Vi sonderer mellem varig ansættelse og midlertidig ansættelse på skadetidspunktet.

3.2.1. Varig ansættelse

Hvis tilskadekomne er varigt ansat i en stilling på skadetidspunktet, fastsætter vi årslønnen skønsmæssigt på baggrund af lønnen i denne stilling omregnet til lønnen for 1 års arbejde.

Eksempel 10

Tilskadekomne startede 1. februar 2002 i et nyt job i en skobutik. Arbejdsgiver oplyser, at der var tale om en varig ansættelse. I juni 2002 kommer pågældende til skade ved et fald. Det fremgår af lønoplysningerne, at tilskadekomne fra februar til maj havde tjent 72.000 kroner. Dette svarer til en månedsløn på 18.000 kroner. Vi beregner årslønnen som $12 \times 18.000 \text{ kroner} = 216.000 \text{ kroner} + \text{arbejdsgivers ATP- og pensionsbidrag}$.

Hvis skaden sker i en periode, hvor tilskadekomne er ansat på prøve, må arbejdsgiveren oplyse, om der var en forventning om at fastansætte den pågældende, efter prøveperioden var slut. Er der ikke tale om at fastansætte den pågældende, fastsætter vi årslønnen skønsmæssigt som ved midlertidig ansættelse.

Tip: Lønnen kan svinge fra periode til periode. Det er derfor vigtigt at få oplyst lønnen over en så lang periode som muligt i ansættelsen på skadetidspunktet. Vi kan eventuelt bruge lønsedlens oplysninger om "løn til dato". Lønnen kan desuden være lav i starten af ansættelsen, og en udregning af årslønnen kan derfor give et overvurderet indtægtstab. Det samme gør sig gældende

ved arbejdsmarkedspensioner, fordi arbejdsgiveren i visse ansættelser først begynder at indbetale pensionsbidrag, når ansættelsen har varet i nogle måneder.

3.2.2. Midlertidig ansættelse

Hvis der er tale om en midlertidig ansættelse, for eksempel et vikariat, sæsonarbejde, jobtilbud eller lignende, kan vi som udgangspunkt ikke fastsætte årslønnen ud fra lønnen på det tidspunkt, hvor skaden sker.

Hvis den tilskadekomne er midlertidigt ansat, må vi fastsætte årslønnen efter et skøn, der er baseret på tidligere indtægter. Tilskadekomne må derfor oplyse os om, hvorfor han/hun er skiftet til den midlertidige ansættelse. Vi skal fastsætte årslønnen, så den giver det bedst mulige billede af tilskadekomnes indtjeningssevne året før arbejdsskaden. Fastsættelsen vil være præget af de konkrete forhold.

Hvis den tilskadekomne før arbejdsskaden har måttet overgå til midlertidig beskæftigelse på grund af særlige forhold, må vi fastsætte årslønnen ud fra et skøn over tilskadekomnes indtjeningssevne i året før arbejdsskaden. De særlige forhold kan være lukning af arbejdspladsen, omstrukturering eller lignende.

Der vil være tale om en konkret vurdering, hvor det afgørende er, at tilskadekomne selv har valgt jobskiftet, og at der er tale om et mere varigt valg.

Eksempel 11

Tilskadekomne er postmedarbejder og ansat i et vikariat på skadetidspunktet. Forud for denne ansættelse havde hun arbejdet som afdelingssygeplejerske på et plejehjem i 6 år. Tilskadekomne ophørte med dette arbejde, fordi arbejdspladsen måtte lukke. På grund af dette skift i arbejde havde hun en lønnedgang på cirka 5.000 kroner. Vi fastsætter årslønnen på baggrund af den faktiske løn 12 måneder før skaden, fordi der ikke er tale om en varig ansættelse. Dette gælder, uanset hvor længe tilskadekomne har været ansat i vikariatet.

Hvis den tilskadekomne før arbejdsskaden (*midlertidigt*) har valgt at skifte til et erhverv med højere indtægt, vil de samme betragtninger som ovenfor gøre sig gældende.

Eksempel 12

Tilskadekomne er postmedarbejder. Tilskadekomne arbejdede før som butiksassistent. For at tjene nogle hurtige penge opgiver tilskadekomne sit arbejde i forretningen og tjener nu 5.000 kroner mere om måneden på grund af skæve arbejdstider. Vikariatet løber foreløbigt 6 måneder. Arbejdsgiveren kan ikke oplyse, om vikariatet fører til en fastansættelse. Vi fastsætter årslønnen på baggrund af den faktiske løn de seneste 12 måneder. Ved fastsættelsen har vi blandt andet lagt vægt på, at der er tale om en midlertidig beskæftigelse, hvor de fremtidige høje indtjeningsmuligheder er meget usikre.

3.2.3. Forventning om væsentlig indtægtsstigning

I nogle tilfælde har tilskadekomne haft en forventning om en væsentlig indtægtsstigning, hvis ikke arbejdsskaden var sket. Det kan blandt andet være tilfældet ved en forfremmelse. I disse situationer kan vi fastsætte årslønnen på baggrund af den forventede indtægt. Der skal dog være tale om en ganske sikker forventning, og derfor stiller vi krav om en underskrevet kontrakt før skadetidspunktet eller skriftlig bekræftelse fra arbejdsgiveren.

3.3. Arbejdsløshed

Vi fastsætter årslønnen efter et skøn, hvis der har været svingende indtægter på grund af arbejdsløshed i 12 måneder før anmeldelsen af en erhvervssygdom eller en ulykke.

Vi skelner i den forbindelse mellem forbigående og tilbagevendende arbejdsløshed.

3.3.1 Forbigående arbejdsløshed

Er der tale om en enkeltstående periode med arbejdsløshed, fastsætter vi årslønnen efter et skøn, så vi omregner lønnen under beskæftigelse til løn ved fuldtidsansættelse. Det kan være tilfældet, når tilskadekomne i en kortere periode har været afskediget fra sit ellers faste arbejde på grund af produktionsomlægninger, eller hvis indtægten i en periode har været påvirket af arbejdsnedlæggelse, for eksempel på grund af strejke.

Eksempel 13

En fabriksarbejder har i løbet af året været opsagt fra sit normale arbejde i 4 måneder på grund af produktionsstop efter brand. I de resterende 8 måneder af året har han arbejdet normalt og tjent sammenlagt 144.000 kroner. Det svarer til en månedsløn på 18.000 kroner. Vi beregner årslønnen som $18.000 \text{ kroner} \times 12 \text{ måneder} = 216.000 \text{ kroner} + \text{arbejdsgivers ATP-bidrag} + \text{arbejdsgivers pensionsbidrag}$.

3.3.2. Tilbagevendende arbejdsløshed

I andre tilfælde er arbejdsløshed tilbagevendende. Det gælder for eksempel for visse bygningsarbejdere og egentlige sæsonarbejdere. I disse tilfælde fastsætter vi årslønnen efter hovedreglen på baggrund af både arbejdsindtægter og dagpengeudbetalinger. Tilskadekomne har bevidst valgt at udnytte sin erhvervsevne på den måde, at pågældende i perioder af året har en høj indtægt og i andre perioder en lav indtægt. Når vi fastsætter årslønnen efter hovedreglen, vil den derfor være et reelt udtryk for tilskadekomnes indtjeningssevne.

Eksempel 14

En murerarbejdsmand arbejder for en entreprenør, der opfører enfamiliehuse. I 3 måneder om året er tilskadekomne arbejdsløs, fordi vejret ikke tillader, at han kan arbejde. Årslønnen fastsætter vi på baggrund af både lønindtægt og dagpenge, fordi der er tale om tilbagevendende arbejdsløshedsperioder.

Det kan være relevant at undersøge indtjeningen i en længere periode, typisk 3 år før skadetidspunktet. Svinger indtjeningen i de 3 år, kan vi fastsætte årslønnen efter et gennemsnitligt skøn baseret på 3 års indtægt, det vil sige lønindtægt og dagpenge.

Hvis den tilskadekomne efter en længere periode på kontanthjælp er kommet i arbejde, bør vi undersøge, om arbejdet er af midlertidig eller varig karakter, jf. afsnittet om varig/midlertidig beskæftigelse. Hvis tilskadekomne efter en periode på kontanthjælp begynder på et tilbud for langtidsledige, fastsætter vi årslønnen som summen af kontanthjælpen og en eventuel indtjening i de sidste 12 måneder.

3.3.3. Orlov og lignende

I de situationer, hvor lønnen har været nedsat i året før skaden, skal vi regulere årslønnen, så den svarer til indtægten uden den ekstraordinære nedgang. Det kan være tilfældet ved barselsorlov, anden orlov og lignende. Årslønnen beregner vi i disse tilfælde på baggrund af de måneder, hvor den tilskadekomne har været i arbejde.

3.4. Tidsbegrænset erhverv og ekstraordinært høj indtægt

I nogle tilfælde er lønnen i året før skaden ikke udtryk for tilskadekomnes reelle indtjeningsevne, fordi der er tale om en ekstraordinær beskæftigelse med høj indtægt, som ikke er varig. I disse tilfælde fastsætter vi årslønnen efter et skøn. Begrundelsen er, at årslønnen er grundlaget for erstatningen for tab af erhvervsevne. En årsløn, der er baseret på enkelte års ekstraordinært høje indtægter, vil medføre en erstatning, der ikke afspejler det faktiske økonomiske tab.

Om en indtægt er ekstraordinært høj, vurderer vi blandt andet ud fra oplysningerne om ansættelsens varighed og arbejdsforhold i ansættelsen og ved at sammenligne med tilskadekomnes indtægter i årene før ansættelsen.

Vi skønner ud fra tilskadekomnes indtægter før det ekstraordinært højt lønnede arbejde og ud fra mulighederne for indtægter for personer med samme uddannelse eller erfaring.

Det kunne for eksempel gælde ansatte ved de store anlægsarbejder i forbindelse med Storebælts- og Øresundsbroerne samt metrobyggeriet.

3.5. Personer uden for normalt erhverv

For visse persongrupper kan lønnen i året før arbejdsskaden ikke bruges til at fastsætte erstatningen, fordi indtægten ikke er udtryk for tilskadekomnes reelle indtjeningsevne på skadetidspunktet.

Det gælder for eksempel for:

- Personer under uddannelse
- Unge under 18 år
- Pensionister og efterlønsmodtagere

- Personer uden egentligt erhverv
- Ansatte ved familiemedlemmer
- Personer på institutioner
- Værnepligtige
- Personer i fleksjob
- Søfolk

For disse persongrupper er der særlige regler for årslønsfastsættelsen.

3.5.1. Tilskadekomne under uddannelse

Når uddannelsessøgende har indtægt i form af lærlingeløn eller Statens Uddannelsesstøtte, giver det ikke et godt billede af tilskadekomnes reelle indtjeningssevne. Når vi tilkender uddannelsessøgende en erstatning for tab af erhvervsevne, skal vi derfor fastsætte årslønnen efter særlige regler.

Udgangspunktet er, at vi fastsætter årslønnen til den indtægt, som den tilskadekomne ville kunne opnå efter endt uddannelse, hvis arbejdsskaden ikke var sket. Dette følger af lovens § 24, stk. 1 (§ 41, stk. 4).

Vi skal kunne fastslå den forventede indtægt med en vis sikkerhed. Hvis den tilskadekomne er ansat som elev/lærling, kan vi fastsætte indtægten til det, som den tilskadekomne ville have tjent som færdiguddannet hos arbejdsgiveren eller efter overenskomsten på området. Er den tilskadekomne under en erhvervsrettet uddannelse, kan vi ofte skønne indtægten ud fra statistiske oplysninger om indtægten for personer med den pågældende uddannelse og fra den landsdel, som den tilskadekomne kommer fra. Oplysninger herom finder vi ofte på forbundenes hjemmeside, hvor overenskomsterne er offentligt tilgængelige. Hvis uddannelsen er meget generel og i sin form må betegnes som en grunduddannelse, må vi anlægge et konkret skøn.

Det er lønnen som færdiguddannet på skadetidspunktet, som vi anvender som årsløn.

Eksempel 15

En 28-årig voksenlærling, der er i lære som elektriker, kommer til skade, og vi tilkender ham erstatning for tab af erhvervsevne. Årslønnen, som vi bruger til at beregne erstatningen, er fastsat til 220.000 kroner. Vi har fastsat årslønnen på baggrund af oplysningerne om, hvad han kunne tjene som elektriker efter endt uddannelse.

Hvis det ikke er muligt at vurdere, hvad tilskadekomne kan tjene efter endt uddannelse, fastsætter vi årslønnen til normalårslønnen. Normalårslønnen er fastsat ud fra et gennemsnit for arbejdere i hele landet. Normalårslønnen reguleres årligt. Se Teknisk vejledning om regulering af årsløn.

Det vil blandt andet være nødvendigt at bruge normalårslønnen i de tilfælde, hvor den uddannelsessøgende ikke har erhvervskompetence efter endt uddannelse, og det derfor ikke er muligt at foretage et skøn over den forventede indtægt.

Vi fastsætter kun årslønnen til normalårslønnen, hvis denne overstiger den faktiske indtægt i året før skaden.

3.5.2. Unge under 18 år

For unge under 18 år fastsætter vi en særlig årsløn.

Reglerne om årsløn for unge under 18 år bruger vi, uanset om tilskadekomne er under uddannelse eller i arbejde. Det er tilskadekomnes alder på tidspunktet for afgørelsen, der er bestemmende for, om vi fastsætter årslønnen efter reglerne for unge under 18 eller efter vejledningens øvrige regler. Hvis erstatningen udbetales som en løbende ydelse, er det tilskadekomnes alder på det tidspunkt, hvor ydelsen begynder, der er afgørende.

Vi fastsætter to forskellige årslønninger, hvis der tilkendes en løbende erstatning over en periode, hvor tilskadekomne fylder 18 år. Dels en årsløn, vi bruger, frem til tilskadekomne fylder 18, og dels en årsløn, vi bruger efter. De to årslønninger fastsætter vi samtidig.

Årslønnen frem til det 18. år fastsætter vi som en kombination af minimumsårslønnen og den årsløn, som den tilskadekomne kan forvente at opnå som 18-årig eller efter endt uddannelse. Hvis vi ikke kan fastslå denne, bruger vi normalårslønnen.

Retningslinierne for denne beregning findes i Teknisk vejledning om fastsættelse (regulering) af årsløn. Følgende formel gælder:

$(\text{Minimumsårslønnen} + ((\text{alder}-13)/5) \times (\text{normalårslønnen}/\text{forventet løn som 18-årig} - \text{minimumsårslønnen}))$

Alderen, som vi bruger, er alderen på tidspunktet for afgørelsen/fra ydelsens begyndelse.

Vi udregner kun årslønnen efter denne metode, hvis den overstiger den faktiske indtjening.

Eksempel 16

Tilskadekomne er 17 år gammel og gymnasieelev. I sit eftermiddagsjob i et supermarked kommer hun til skade. Vi skal fastsætte en årsløn. Der er ikke tale om en erhvervsrettet uddannelse, og vi kan derfor ikke fastsætte en forventet indtægt efter endt uddannelse. Årslønnen frem til det 18. år fastsætter vi på baggrund af minimumsårslønnen i § 24, stk. 4 og normalårslønnen til:

Udregning – 2006-niveau:

$(148.000 \text{ kroner} + ((17-13)/5) \times (283.000 \text{ kroner} - 148.000 \text{ kroner}))$

Den tilskadekomne skal også have erstatning, efter hun er fyldt 18 år. Derfor fastsætter vi en årsløn til brug for beregningen af denne erstatning. Vi fastsætter årslønnen til normalårslønnen.

Har der før arbejdsskaden været væsentlige begrænsninger i erhvervsevnen, kan vi fastsætte årslønnen lavere end ungdomsårslønnen.

3.5.2.1. Unge på 13 år eller derunder

For disse tilskadekomne fastsætter vi årslønnen mindst til den i loven fastsatte minimumsårsløn, reguleret efter § 25.

Hvis den faktiske indtjening har været højere, bruger vi denne indtjening.

3.5.3. Personer uden fast tilknytning til arbejdsmarkedet

For personer på 18 år eller derover, som ikke er under uddannelse, og som ikke har noget egentligt erhverv, bruger vi hovedreglen om at fastsætte årslønnen på baggrund af den faktiske indtægt i året før skaden. Denne indtægt kan være arbejdsløshedsdagpenge, sygedagpenge og kontanthjælp. Oplysninger herom vil fremgå af skatteoplysningerne.

3.5.4. Professionelle sportsfolk og andre med tidlig pensionsalder

I nogle tilfælde er lønnen i året før skaden ikke udtryk for den reelle indtjeningsevne hele arbejdslivet, men kun i en afgrænset periode. For eksempel for personer, der kun vil oppebære den ekstraordinært høje indtjening i et begrænset antal år. Det gælder for eksempel for professionelle sportsfolk, sportsdommere og balletdansere.

I de tilfælde gives erstatningen som udgangspunkt kun indtil det tidspunkt, hvor erhvervet erfaringsmæssigt ophører.

Professionelle fodboldspillere, der er kommet til skade og har et tab af erhvervsevne, vil således modtage erstatning frem til det tidspunkt, hvor de fylder 35 år. Fodboldmålmand vil modtage erstatning, frem til de fylder 38 år. Aldersgrænsen er fastsat efter drøftelser med DBU. Det har været afgørende, at tilskadekomnes sportsaktive karriere typisk ophører, når den pågældende fylder henholdsvis 35 og 38 år.

For balletdansere er aldersgrænsen 40 år.

På det tidspunkt, hvor vi træffer afgørelse, skal vi, hvis det er muligt, vurdere 2 forhold. Nemlig tilskadekomnes tab af erhvervsevne frem til ophøret af den sportsaktive karriere (eksempelvis 35 år) og også det eventuelle tab af erhvervsevne i perioden herefter.

Hvis vi på tidspunktet for afgørelsen ikke kan vurdere, om tilskadekomne har et tab af erhvervsevne efter det fyldte 35. år, sætter vi revision i sagen. Det betyder, at vi vil vurdere spørgsmålet om tab af erhvervsevne igen, når tilskadekomne er fyldt 35 år.

Hvis vi derimod på tidspunktet for afgørelsen vurderer, at tilskadekomne også har et tab af erhvervsevne efter det tidspunkt, hvor sportskarrieren ville være ophørt, fastsætter vi 2 årslønninger. Her gælder maksimalårslønnen på normal vis.

Frem til ophøret af sportskarrieren fastsætter vi årslønnen ud fra indtægten som professionel sportsudøver. Den anden årsløn fastsætter vi ud fra, hvad den tilskadekomne ville kunne forvente at

have i indtjening efter karrierestoppet, hvis arbejdsskaden ikke var indtrådt. Ved denne vurdering inddrager vi den tilskadekomnes eventuelle tidligere uddannelse og de planer, tilskadekomne selv har haft for tiden efter karrierestoppet. Hvis en professionel fodboldspiller for eksempel er uddannet kontorassistent, vil vi normalt fastsætte årslønnen efter det fyldte 35. år til årsindkomsten for en kontorassistent. Årslønnen skal dog altid afspejle indtjeningsevnen i året, før arbejdsskaden sker. Årsindtægten som kontorassistent fastsætter vi derfor til lønniveauet på skadetidspunktet, eventuelt ved nedregulering.

Eksempel 17

En 30-årig, professionel fodboldspiller kommer til skade med knæet. Vi vurderer skaden til et varigt mén på 10 procent. På grund af skaden kan tilskadekomne ikke længere spille fodbold. Indtjeningen som fodboldspiller beregner vi til 700.000 kroner, men vi fastsætter den til maksimalårslønnen. Tilskadekomne er nu kommet i arbejde som bilsælger og tjener 350.000 kroner. Tilskadekomne har ingen problemer med at klare jobbet som bilsælger. Frem til det 35. år har tilskadekomne et tab af erhvervsevne, der svarer til en lønnedgang på 50 procent. Tilskadekomne er uden uddannelse, og vi vil umiddelbart vurdere, at han ville kunne have tjent cirka 220.000 kroner ved ufaglært arbejde efter det fyldte 35. år. Tilskadekomne arbejder imidlertid allerede nu som bilsælger, og arbejdsskaden udgør ingen erhvervsmæssig hindring for det. Vi vil derfor vurdere, at tilskadekomne også efter det fyldte 35. år vil være i stand til at klare jobbet som bilsælger. Fordi den tilskadekomne årligt tjener cirka 350.000 kroner som bilsælger, vil vi fastsætte tabet af erhvervsevne efter det fyldte 35. år til mindre end 15 procent.

Eksempel 18

En 29-årig, professionel fodboldspiller kommer svært til skade med ryggen og kan derfor ikke længere spille fodbold. Vi fastsætter indtjeningsevnen for denne fodboldspiller til 700.000 kroner, som er væsentligt over maksimalårslønnen. Tilskadekomne kommer i arbejde, men kan kun arbejde på nedsat tid på grund af rygskadens. Tilskadekomne tjener derfor kun 165.000 kroner om året. Tabet af erhvervsevne frem til de 35 år fastsætter vi til lønnedgangen på 75 procent. Tilskadekomne er uddannet kontorassistent, og tilskadekomnes plan var at arbejde som dette, når den aktive fodboldkarriere ophørte. En fuldtidsansat kontorassistent tjente på skadetidspunktet cirka 230.000 kroner. Vi vurderer, at tilskadekomne på grund af den svære rygskaide aldrig kommer til at arbejde på fuld tid. Efter det fyldte 35. år vil tilskadekomne fortsat kun kunne klare et arbejde på nedsat tid. Ud fra en skønsmæssig vurdering fastsætter vi tabet af erhvervsevne efter de 35 år til 40 procent. Denne erstatning beregner vi ud fra en årsløn på 230.000 kroner.

3.5.5 Personer kommet til skade i fleksjob

Vi fastsætter årslønnen skønsmæssigt ud fra en vurdering af, hvad tilskadekomne vil eller burde kunne tjene på normale vilkår uden tilskud før arbejdsskaden på det ordinære arbejdsmarked, hvis muligheden for fleksjob ikke forelå. Se Principafgørelse U-03-07.

Ved vurderingen tager vi hensyn til

- de skånebehov, som tilskadekomne havde allerede inden arbejdsskaden
- hvor mange timer tilskadekomne ville være i stand til at arbejde på det ordinære arbejdsmarked og
- tilskadekomnes evner og uddannelse

Eksempel 19

En 58-årig smed er ansat i et fleksjob på grund af en privat rygskaade. Virksomheden udbetaler 9.000 kroner i løn per 14. dag, heraf yder kommunen 2/3 tilskud til arbejdsgiver. I fleksjobbet får smeden en skulderskaade, der betyder, at han må gå ned i tid og løn.

Årslønnen fastsætter vi skønsmæssigt til 175.000 kroner som et udtryk for, hvad han reelt var værd på det ordinære arbejdsmarked med rygskaaden. Vi lægger vægt på, at han på det ordinære arbejdsmarked med sin private rygskaade ikke ville være i stand til at arbejde på fuld tid. Vi lægger også vægt på, at arbejdet ville kræve moderate skånehensyn i form af ikke-fysisk belastende arbejde.

1. januar 2006 trådte § 17a i kraft. Bestemmelsen i § 17a får ikke betydning for vurderingen af årslønnen, men har alene betydning for vurderingen af erhvervsevnetabet (procenten).

3.5.6. Personer kommet til skade i et job, hvortil der er knyttet en § 56-aftale (tidligere § 28 aftale)

Ved en § 56-aftale efter lov om sygedagpenge får arbejdsgiveren refusion fra kommunen ved tilskadekomnes sygefravær på grund af en nærmere defineret sygdom. Formålet med § 56-aftaler er at fastholde mennesker med højt sygefravær i ordinært arbejde. Aftalen betyder, at tilskadekomne fortsat modtager fuld løn på trods af gentagne og måske længerevarende sygeperioder.

Årslønnen for disse mennesker fastsætter vi på baggrund af hovedreglen. Det vil sige ud fra tilskadekomnes faktiske indtjening i de seneste 12 måneder før arbejdsskaden.

Eksempel 21

En 48-årig kvinde er ansat hos virksomhed A. Hendes månedsløn er 22.000 kroner. Hun har i mange år lidt af voldsom migræne. Der er indgået en § 56-aftale, så virksomhed A modtager refusion fra kommunen, når hun er sygemeldt på grund af migræne. Hun får nu en rygskaade og må ophøre med at arbejde på virksomheden. Selvom hun forud for rygskaaden har haft flere sygemeldinger på grund af migræne, har hun fortsat modtaget 22.000 kroner i løn om måneden. Hendes årsløn fastsættes derfor til 22.000 kroner X 12 måneder = 264.000 kroner + arbejdsgivers ATP-bidrag + arbejdsgivers pensionsbidrag.

3.5.7. Tilskadekomne er i job, men har en handicaphjælper

Tilskadekomne får en arbejdsskade i et job, hvor den pågældende allerede inden arbejdsskaden har et skånebehov og derfor har fået tildelt en handicaphjælper af kommunen eller AF. Tilskadekomne modtager fuld løn fra arbejdsgiver, mens kommunen eller AF afholder udgifterne til handicaphjælperen. Årslønnen fastsætter vi efter hovedreglen, det vil sige ud fra tilskadekomnes faktiske indtægt i de seneste 12 måneder, før arbejdsskaden sker.

Eksempel 22

Tilskadekomne arbejder som folkeskolelærer. På grund af en privat rygskaade kan tilskadekomne ikke længere undervise i idræt og drama, og kommunen har derfor bevilget en handicaphjælper til aflastning. En dag falder tilskadekomne over en skoletaske og slår hovedet ned i et betongulv. Den

tilskadekomne får en alvorlig skade i hovedet, der medfører svære problemer med hukommelse og koncentration. Den tilskadekomne må derfor opgive sit job som lærer.

I året før skaden havde den tilskadekomne en indkomst på 225.000 kroner. Årslønnen fastsætter vi til 225.000 kroner og lægger arbejdsgivers ATP- og pensionsbidrag til. Vi tager ikke hensyn til tilskadekomnes brug af handicapbatterier.

3.5.8. Pensionister og efterlønsmodtagere

For folkepensionister, førtidspensionister og efterlønsmodtagere medtager vi alene indtægter fra arbejde, når vi beregner årslønnen. Pension og efterløn er arbejdsfri indtægter og indgår derfor ikke i årslønnen.

Eksempel 23

En pensioneret skolelærer har gennem 15 år arbejdet som klokker og korleder ved en kirke. Som følge af støjen fra klokkerne har pensionisten fået en hørenedsættelse, der betyder, at han må stoppe som korleder. Årslønnen fastsætter vi til summen af indtægten som klokker på 40.000 kroner og indtægten som korleder på 15.000 kroner årligt, i alt 55.000 kroner.

3.5.9. Personer uden egentligt erhverv

For personer, der ikke har noget egentligt erhverv, fastsætter vi årslønnen til et fast beløb, der reguleres hvert år ved Teknisk vejledning om fastsættelse af årsløn. Beløbet udgør 31.000 kroner for arbejdsskader, der er sket i 2007.

Det kan være personer, der yder et stykke arbejde uden at få løn for det. Det kan for eksempel være førtidspensionister, der går til håndene i en genbrugsbutik eller serverer kaffe i en varmerestue.

For disse personer er der ikke nogen indtægt at tage udgangspunkt i, når vi skal fastsætte årslønnen. Hvis den tilskadekomne i øvrigt opfylder betingelserne for at få erstatning for tab af erhvervsevne, fastsætter vi årslønnen på den måde.

Hvis den tilskadekomne får løn for sit arbejde, lægger vi dog denne indtægt til grund som årsløn.

3.5.10. Ansatte ved familiemedlemmer

Hvis en tilskadekomnen er ansat hos et familiemedlem, kan lønnen være påvirket af det nære interessefællesskab eller blot af ønsket om at hjælpe et familiemedlem. Hvis det er tilfældet, kan vi ikke bruge den faktiske lønindtægt til at fastsætte årslønnen. I stedet fastsætter vi den skønsmæssigt baseret på gennemsnitsindtægten for en lignende ansættelse inden for samme erhverv i det relevante geografiske område. Sådanne oplysninger kan man finde på de enkelte forbunds hjemmesider, hvor overenskomsterne er lagt ud.

Eksempel 24

En tilskadekomne arbejder som fodermester i faderens svineproduktion. Den tilskadekomne arbejder på fuld tid på samme vilkår som landmandens øvrige medarbejdere. Af skatteoplysningerne fremgår det, at indtægten i året før skaden var 130.000 kroner. Vi får oplyst, at den gennemsnitlige indtægt for fodermestre i det relevante geografiske område er 220.000 kroner om året. Vi fastsætter årslønnen til 220.000 kroner og lægger arbejdsgivers ATP- og pensionsbidrag til. Vi skønner, at den tilskadekomnes indtægt ikke var udtryk for hans reelle indtjeningsevne, men at den var lav på grund af de familiære relationer til arbejdsgiveren.

Medarbejdende ægtefæller, der er kommet til skade på arbejdet fra og med 1. januar 2004, er kun omfattet af arbejdsskadesikringsloven, hvis de har valgt frivilligt at sikre sig efter loven (§ 48, stk. 2). Det betyder, at den medarbejdende ægtefælle nu skal tegne en særskilt arbejdsskadeforsikring for sig selv.

Vi fastsætter årslønnen skønsmæssigt på samme måde, som vi gør det for selvstændige erhvervsdrivende. Se også Vejledning om fastsættelse af årsløn for selvstændige erhvervsdrivende og medarbejdende ægtefæller sikret efter § 2, stk. 3.

Er en medarbejdende ægtefælle kommet til skade på arbejdet før 1. januar 2004, er den pågældende kun omfattet af loven, hvis der er indgået en lønaftale, der kan tillægges skattemæssig virkning efter kildeskatteloven ved sidste lønudbetaling forud for arbejdsskaden.

Hvis den medarbejdende ægtefælle er omfattet af en lønaftale og vi vurderer, at denne giver et retvisende billede af pågældendes indtjeningsevne, vil vi fastsætte årslønnen til denne løn.

Ofte har medhjælpende ægtefæller dog ikke indgået en lønaftale. Hvis de har, foretager vi en konkret vurdering af den tilskadekomnes indtjeningsevne. Vi tager udgangspunkt i det arbejde, som tilskadekomne udførte, da arbejdsskaden skete. Årslønnen fastsætter vi skønsmæssigt, blandt andet efter en vurdering af, hvad en fremmed hjælp skulle aflønnes med, hvis tilskadekomne som ægtefælle ikke havde udført arbejdet.

3.5.11. Indsatte og personer med døgnophold

For indsatte i Kriminalforsorgens institutioner fastsætter vi årslønnen på baggrund af et skøn over den indtægt, som den tilskadekomne ville kunne forvente at få efter endt afsoning, hvis skaden ikke var sket.

Vi fastsætter årslønnen skønsmæssigt for personer, der er optaget i døgnophold efter lov om social service. Det gælder for dem, der er kommet til skade fra 1. januar 2004 og frem. Årslønnen fastsætter vi på baggrund af tilskadekomnes eventuelle indtægt, før vedkommende blev optaget i døgnophold, og den erhvervsindtægt, som den pågældende kunne have opnået, hvis ikke arbejdsskaden var sket. Det følger af § 2, stk. 2 i bekendtgørelse om sikring efter lov om arbejdsskadesikring for personer i døgnophold efter lov om social service. For arbejdsskader sket før den 1. januar 2004 gælder § 2, stk. 2. i bekendtgørelse nr. 158 af 4. marts 1998 om forsikring efter lov om forsikring mod følger af arbejdsskade for personer, der er optaget i døgnophold i boformer med videre under lov om social service.

Det er alene personer under 18 år, der er dækket af denne lov. Personer over 18 år vil ikke være omfattet af loven, når de laver aktivitet under døgnopholdet. Personer over 18 år kan dog godt være omfattet på normale vilkår, hvis de yder et stykke arbejde hos en arbejdsgiver.

I den forbindelse kan tilskadekomnes uddannelse og tidligere beskæftigelse indgå i vurderingen.

Har tilskadekomne ikke har haft arbejde eller været under uddannelse, kan vi fastsætte årslønnen på baggrund af oplysninger om modtagne offentlige ydelser.

Hvis tilskadekomne er under 18 år, bruger vi reglerne i afsnit 3.5.2.

3.5.12. Søfolk

Vi bruger typisk oplysninger fra tilskadekomne og arbejdsgiver, skatteoplysninger og månedlige hyresedler, når vi skal fastsætte årslønnen for søfolk.

Hvis tilskadekomne har fået fri kost ombord, lægger vi værdien af denne til lønindtægten. Værdien af fri kost fastsætter vi ud fra, hvor mange dage tilskadekomne har opholdt sig til søs i den periode, vi bruger som indtægtsgrundlag. Hvis det ikke er muligt at få oplyst det præcise antal dage, eller hvis vi fastsætter årslønnen ud fra et skøn, kan vi foretage et skøn over antallet af dage til søs. Det kan vi gøre ud fra oplysninger om, hvilken ordning tilskadekomne har sejlet under, for eksempel 2:1-ordning, hvor tilskadekomne er 2 dage til søs og 1 dag i land.

Hvis den tilskadekomne har optjent DIS-indtægt, omregner vi DIS-indtægten til en almindelig lønindtægt, se afsnit 3.5.12.1.

Det vil fremgå af hyrekontrakten, i hvilken periode den tilskadekomne har været ansat. Kontrakten vil også oplyse om lønnens størrelse eller henvise til en overenskomst, hvor lønnen fremgår.

Tip: Søfartsstyrelsen kan eventuelt være behjælpelig med overenskomster og lignende.

Tilskadekomne kan have arbejdet på forskellige skibe i løbet af et år. Det er derfor vigtigt, at vi får oplyst, hvor den tilskadekomne har været ansat, til hvilken løn og i hvilken periode.

Eksempel 25

En tilskadekomne kommer ud for en ulykke på et dansk registreret skib på sin sidste arbejdsdag den 31. december 2004. Den tilskadekomne har de seneste 6 måneder haft hyre på skibet, men inden da har han haft hyre i 3 måneder på et andet skib og haft orlov/fri i 3 måneder. Det er normalt, at tilskadekomne har hyre på forskellige skibe og indimellem holder orlov. Årslønnen fastsætter vi ud fra indtægten i begge ansættelser i 2004, fordi det giver det mest retvisende billede af den tilskadekomnes indtjeningssevne på skadetidspunktet.

3.5.12.1. DIS-løn

Hvis løn er optjent ved at være ansat på skibe, der er indregistreret i Dansk Internationalt Skibsregister (DIS), er lønnen i princippet skattefri efter særlig skattelovgivning. Det gælder for personer, som er skattepligtige til Danmark. Se eventuelt Søfartsstyrelsens hjemmeside (www.sofartsstyrelsen.dk) om reglerne for at blive optaget i Dansk Internationalt Skibsregister.

Den indtægt, som søfolk optjener på skibe i DIS (DIS-indtægt), er påvirket af disse særlige skatteforhold og kan derfor ikke umiddelbart sammenlignes med lønindtægter, der er optjent på skibe uden for DIS-området. Inden vi fastsætter årslønnen, skal vi justere DIS-indtægten, så den svarer til en almindelig lønindtægt optjent uden for DIS-området. Denne justering er beskrevet i Teknisk vejledning om fastsættelse af årsløn, der opdateres hvert år. Den findes på Arbejdsskandestyrelsens hjemmeside på www.ask.dk.

Det har betydning for justeringen, i hvilket omfang den tilskadekomne har sejlet. Det er derfor nødvendigt at undersøge, på hvilke ruter den tilskadekomne har sejlet.

Udenlandske søfolk, der tager hyre på et dansk skib, er omfattet af lovens § 2, stk. 4 (1992-lovens § 1, stk. 2). Vi skal ikke justere indtægten, før vi fastsætter årslønnen for udenlandske søfolk, der har optjent løn på skibe indregistreret i DIS, men som ikke er skattepligtige i Danmark.

3.5.12.2. Almindelig lønindtægt

Personer fra udlandet, der tager hyre på et dansk skib, er omfattet af lovens § 2, stk. 4 (1992-lovens § 1, stk. 2). Som udgangspunkt er udenlandske søfolk ikke omfattet af dansk skattelovgivning, hvis de ikke har folkeregisteradresse i Danmark. Derfor skal vi ikke fastsætte årslønnen ud fra principperne om DIS-løn, men derimod ud fra principperne om almindelig lønindtægt.

Årslønnen fastsætter vi derfor efter hovedreglen, se kapitel 2.

Det vil fremgå af hyrekontrakten, i hvilken periode den tilskadekomne har været ansat. Kontrakten vil også oplyse om lønnens størrelse eller henvise til en overenskomst, hvor lønnen fremgår.

Tip: Søfartsstyrelsen kan eventuelt være behjælpelig med overenskomster og lignende.

Værdien af fri kost og logi lægger vi oftest til, når vi fastsætter årslønnen.

Det er ikke unormalt, at den tilskadekomne kan have arbejdet på forskellige skibe i løbet af et år. Det er derfor vigtigt, at vi får oplyst, hvor den tilskadekomne har været ansat, til hvilken løn og i hvilken periode, se eksempel i afsnit 3.5.12.

3.5.13. Værnepligtige og hjemmeværnsfolk

Værnepligtige og frivillige i Hjemmeværnet og Redningsberedskabet er omfattet af lov om erstatning til tilskadekomne værnepligtige m.fl. (værnepligtsloven).

Værnepligtsloven henviser til arbejdsskadesikringslovens regler om at fastsætte erstatninger. Det følger dog af værnepligtslovens § 6, at når vi skal fastsætte årslønnen for en **indkaldt værnepligtig**, så skal vi tage hensyn til den indtægt, som den tilskadekomne kunne forvente at opnå, hvis pågældende var blevet sendt hjem uden følger af ulykken eller sygdommen.

Når vi skal vurdere, hvilken indtægt den tilskadekomne kunne forvente at opnå efter hjemsendelsen, lægger vi blandt andet vægt på gennemført eller påbegyndt uddannelse og tidligere beskæftigelse. Årslønnen skal vi fastsætte ud fra tilskadekomnes civile erhvervsmæssige situation, og indtjeningen som værnepligtig er derfor uden betydning.

For personer, der er kommet til skade under den **frivillige tjeneste i Hjemmeværnet**, fastsætter vi årslønnen efter hovedreglen, det vil sige på baggrund af indtægten i den civile beskæftigelse.

Kvinder har ikke værnepligt, men har dog mulighed for frivilligt at gå i tjeneste på vilkår, der ligner dem, der gælder ved værnepligt. Det kaldes **værneret**. Kvinder, der udnytter deres værneret, er ikke omfattet af værnepligtsloven. De vil dog normalt være omfattet af arbejdsskadesikringsloven (Principafgørelse U-32-01), og i disse tilfælde fastsætter vi årslønnen efter de almindelige regler.

Ansatte ved Forsvaret, Civilforsvaret og Hjemmeværnet er ikke omfattet af værnepligtsloven, men de vil i kraft af deres ansættelsesforhold være omfattet af arbejdsskadesikringsloven. I disse tilfælde fastsætter vi derfor årslønnen efter arbejdsskadesikringslovens regler.

Eksempel 26

En 26-årig uddannet skorstensfejer kommer til skade under aftjeningen af sin værnepligt. Årslønnen fastsætter vi til den indtægt, som den tilskadekomne kunne forvente at få i sit arbejde som skorstensfejer, efter værnepligten var aftjent.

Eksempel 27

En 29-årig mand kommer til skade under aftjeningen af sin værnepligt. Tidligere havde den tilskadekomne haft skiftende tilknytning til arbejdsmarkedet. Den tilskadekomne havde haft flere ufaglærte jobs, havde været på kontanthjælp og i perioder på SU. På grund af den svingende tilknytning til arbejdsmarkedet fastsætter vi årslønnen skønsomt med udgangspunkt i et gennemsnit af de seneste 3 års indtægter, før den tilskadekomne begyndte på sin værnepligt.

3.6. Selvstændige erhvervsdrivende og fiskere

3.6.1. Selvstændige erhvervsdrivende

Den måde, vi fastsætter årslønnen på for selvstændige erhvervsdrivende, adskiller sig fra, hvordan vi gør det for lønmodtagere.

Årslønnen for selvstændige fastsætter vi ud fra oplysningerne i årsregnskaberne og skatteoplysningerne om tilskadekomnes eventuelle lønindtægt.

En selvstændig erhvervsdrivende kan vælge at drive sin virksomhed i selskabsform (A/S eller ApS) eller som en personligt ejet virksomhed.

Et **A/S eller ApS** er kendetegnet ved, at aktionærene eller anpartshaverne ikke hæfter personligt for selskabets forpligtelser. Selskabet er en selvstændig juridisk person. Hvis en aktionær eller anpartshaver udfører arbejde for selskabet som direktør eller andet, er han ansat af selskabet og modtager løn som enhver anden ansat i selskabet. Ud over lønnen får aktionæren eller anpartshaveren en andel i selskabets årlige overskud.

Lønindtægten plus andelen af virksomhedens overskud udgør derfor aktionærens eller anpartshaverens årsløn (totalindkomstprincippet), se herom afsnit **1.3.1**.

En **personligt ejet virksomhed** er kendetegnet ved, at ejeren for egen regning og risiko driver virksomheden. Virksomheden er ikke en selvstændig juridisk person, og ejeren af virksomheden er ikke ansat.

Sidestillet med en personligt ejet virksomhed er som hovedregel selskabsformen **I/S**. Hvis et I/S består af A/S eller ApS, er der ikke tale om en personlig ejet virksomhed.

Virksomhedens overskud alene udgør derfor årslønnen. Hvis ejeren ved siden af sin virksomhed også har et job som lønmodtager, vil vi skulle lægge lønindtægten sammen med virksomhedens overskud (totalindkomstprincippet)..

Se i øvrigt Vejledning om fastsættelse af årsløn for selvstændige erhvervsdrivende og medarbejdende ægtefæller sikret efter § 2, stk. 3.

3.6.2. Selvstændige fiskere

Før 1. januar 2004 var visse selvstændige fiskere omfattet af en særlig forsikringsordning. Det drejede sig om fiskere, der drev selvstændigt fiskeri i et omfang, der svarede til mindst 3/5 af deres årsindtægt. Disse fiskere havde *pligt* til at tegne arbejdsskadeforsikring for deres egen person (lov om sikring mod følger af arbejdsskade § 5, stk. 3).

Årslønnen for denne persongruppe, der har været ude for skader inden 1. januar 2004, sætter vi til et fast beløb, uanset om den faktiske indtægt var større eller mindre. For skader sket i perioden 1. januar til 31. december 2003 er årslønnen 137.000 kroner.

Tip: Vi modtager oftest sager om tilskadekomne fiskere fra Ulykkesforsikringsforbundet for dansk søfart. Det fremgår af oversendelsesbrevet, om der er tale om en selvstændig fisker, der er sikret efter § 5, stk. 3, eller en ansat fisker, der er sikret efter § 5, stk. 1.

Det er blevet *frivilligt* for selvstændige fiskere at tegne arbejdsskadeforsikring efter den nye arbejdsskadesikringslov, der trådte i kraft den 1. januar 2004. Hvis en selvstændig fisker har tegnet forsikring, fastsætter vi årslønnen på samme måde som for andre selvstændige erhvervsdrivende, se afsnit 3.6.1.

3.6.3. Ansatte fiskere

Årslønnen for ansatte fiskere fastsætter vi på samme måde som for andre lønmodtagere.

3.6.4. Partsfiskere

Ved partsfiskere skal vi se på, hvordan ansættelsen er skruet sammen. Der vil ofte være tale om fiskere, der ud over deres løn vil få en del af overskuddet udbetalt.

Er der ikke tale om et ansættelsesforhold, betragter vi disse partsfiskere som selvstændige fiskere. De er kun sikret, hvis der er tegnet en selvstændig forsikring.

3.7. Hjemmetillæg ved deltidsarbejde

Værdien af arbejdet i hjemmet kan vi lægge til den almindelige indtægt for erhvervsarbejde for personer, der arbejder på nedsat tid. Det er en betingelse, at der er tale om arbejde i hjemmet i forbindelse med pasning af mindre børn, syge eller handicappede familiemedlemmer eller andre særlige opgaver.

Det er ikke tilstrækkeligt, at den tilskadekomne arbejder på nedsat tid uden særlig anledning. Det er derfor vigtigt at være opmærksom på, om arbejdstiden er nedsat på grund af mangel på arbejde hos arbejdsgiveren, eller om tilskadekomne ikke ønsker at arbejde på fuld tid.

Hvis tilskadekomne arbejder 32 timer eller mere, bruger vi ikke tillægget.

Den maksimale størrelse af tillægget fremgår af Teknisk vejledning om regulering af årsløn. Det maksimale hjemmetillæg udgør 68.000 kroner for arbejdsskader, der er sket i 2007.

Eksempel 28

En tilskadekomne arbejder som skolelærer 25 timer om ugen. Hun kommer til skade 11. januar 2003. Hun har 3 børn i alderen 3 år til 10 år. Hun har valgt at gå på nedsat tid for at kunne passe børnene. Hun arbejder 25 timer om ugen og tjener 17.000 kroner om måneden. Vi vurderer, at hun er berettiget til et hjemmetillæg. Vi beregner hjemmetillægget på følgende måde:

For 2003 udgør hjemmetillægget maksimalt 59.000 kroner.

Ville have tjent på fuld tid: $17.000 \text{ kroner} / 25 \times 37 = 25.160 \text{ kroner}$.

Tab af indtægt på grund af nedsat tid: $25.160 \text{ kroner} - 17.000 \text{ kroner} = 8.160 \text{ kroner}$.

Årligt tab af indtægt på grund af nedsat tid: $8.160 \text{ kroner} \times 12 = 97.920 \text{ kroner}$.

Hjemmetillæg: Den tilskadekomne får maksimalt hjemmetillæg på 59.000 kroner, fordi det årlige tab overstiger det maksimale hjemmetillæg.

Hvis den tilskadekomne i stedet havde arbejdet 29 timer om ugen, ville tabet have været 56.275 kroner. Den tilskadekomne ville i den situation ikke få det maksimale hjemmetillæg lagt til sin indtægt, men derimod ville årslønnen afspejle det faktiske tab på 56.275 kroner. Det er fordi, dette

beløb ikke overstiger maksimalbeløbet.

Hvis der har været tale om en kortere arbejdstid på grund af aften-, nat- eller weekendvagter, skal vi sammenligne den tilskadekomnes indtægt med lønnen for en fuldtidsbeskæftiget med normal arbejdstid. Sygeplejersker er ofte ansat i 32-timers stillinger på grund af skiftende arbejdstider og weekendarbejde. Årslønnen inklusive tillægget for hjemmearbejde kan vi derfor ikke fastsætte højere end denne løn.

Tip: Det vil ofte fremgå af lønsedlen for sundheds- og plejepersonale, hvor mange timer de får løn for, for eksempel 30/37.

3.8. Familieplejevederlag

Det står i kommunernes standardkontrakt om formidlet døgnophold i forbindelse med familiepleje, at kontrakten indgås mellem en eller begge forældre og kommunen. Vi henter oplysninger om begge forældre, uanset hvem der underskriver kontrakten. Det er kun den ene forælder, der får udbetalt vederlaget, selvom begge forældre har deltaget i arbejdet. Vederlaget er personlig indkomst.

Udgangspunktet er derfor, at vi medtager halvdelen af familieplejevederlaget, når vi skal beregne tilskadekomnes årsløn.

Efter en konkret vurdering vil der kunne være situationer, hvor vi medtager hele vederlaget. Det kan for eksempel ske, hvis den tilskadekomne har ydet det meste af plejen, fordi ægtefællen har været langtidschauffør.